

REDACTIA

Arad, Dealul Ferencz-utoza nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 coro-
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe 1 lună 2 "

Nr-ii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferencz-utoza nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancațe nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul VI.

Număr de Duminecă

Nr. 8

O sârbătoare.

Mercuri seara Români cărțurari din Arad și din comitatul întreg au avut ceasuri d'o bucurie nu se poate mai senină. *Dimitrie Popovici*, înzestrat dela fire cu un glas, că ascultându-l, îți mișcă sufletul până să lacrimi și prin învățatură a ajuns la atâta desevîșire, încât în lumea întreagă i-a mers vestea și toți câți au avut fericirea să-l audă, numai cuvinte de laude au roșit, acest maiestru fermecător a venit să cânte și în Arad, după ce și în alte orașe a încântat și robisuflete.

În calea sa de cucerire îl însoțesc d-na *Maria Dima*, earăși o cântăreață fără pereche și dl *George Dima*, profesorul de cântări a cărui viață în istoria noastră culturală umple o pagină de aur.

Și s'au adunat atâția Români să-i asculte, că dela instalare nu s'a mai văzut atâta silă de Român în Arad. Dintre cei din oraș nimeni n'a lipsit dela această sârbătoare mare. Ear' din satele din prejur d'asemeni, alergat-au toți câți poartă în suflet o schinteie de dragoste pentru cântare... Și cine oare, începând dela Românașul care-și petrece viața mai mult în codri, și până la bogatul mare, nu-și simte zilele sfințite, când poate să-și scalde inima în valuri de cântări?

Cum s'a petrecut concertul, cum acești aleși ai lui Dumnezeu și iubiți de toți câți au norocul să-i cunoască, ne-au ridicat din toroipeala vieții de toate zilele, vom arăta în altă parte a foilor noastre.

Aci vrem să stăruim numai asupra însemnătății acestor concerte.

Nici *Popovici* adică, nici *Dima* nu concertează ca să câștige bani. Lui D-zeu mărire, el au din ce trăi liniștiți, fără griji și fără osteneți. Nu, ci ei sunt *apostoli*: umblă printre noi să propovăduiască evanghelia frumo-

sului. Să scuture pe cei împetriți, în cei cu simțire s'aprinde foc și însuflețire să semene pretutindenți, pe unde calcă. Ei ne adună la un loc în numele unei mari cugetări și când ne despărțim, să ducem flecare cu noi simțiminte de înălțare, de curagiu și de mândrie. Pentru-că numai sentimente înălțătoare poate să ne cuprindă, când ne gândim, că e sânge din sângele nostru, ne e frate dulce *Dimitrie Popovici*, în fața mării căruia o lume întreagă și-a descoperit capul; că *Maria Dima*, din darul ce i-a dat Cerul, prin sirguința a făcut minune: minune de glas și de chip strălucit cum știe să cânte. Ear pe *George Dima* ce să-l mai laudăm? E cel mai desevisșit preot al cântării noastre naționale: nu cântă decât din instrument învățat însă pe alții, că o școală mare a format între Români, și încă înainte cu șeseani regele României l'a decorat când fusese cu corul din Sibiu la București.

Chiar Ungurii au prins de veste câtă putere de viață poartă cu ei acești trei Români, pentru-că scris-au cu asprime împotriva lor, certându-i mai ales că nu cântă — și unguște!

Noi nu suntem de părere că și din artă să facem o armă de luptă. Vom cere însă mereu, ca aceia dintre Români, pe cari Zeii i-au sêrutat pe frunte, întâiu de toate să fie Români, și apoi artiști, ceea-ce *Popovici* a și urmat întotdeauna, că altfel n'ar fi deja a treia oară printre noi. Să cânte deci și unguște vre-un artist român, se poate numai într'un singur caz: când din partea stăpânilor zilei față de Români s'ar arăta puțină prietenie... Că au scris împotriva concertului artiștilor noștri, nu ne doare, ci mai ales suntem veseli că le-am putut dovedi cum și fără Unguri noi am reușit să umplem o sală mare în Arad. Să vadă deci, că suntem și însemnăm ceva aici și tărăboiul foilor lor năbădăioase nu mai sperie pe nimeni dintre noi.

Din toate acostea mai urmează însă cea.

Că să ne arătăm vrednicii de aleși cari vârsă atâta balsam în mult frământata noastră viață, trebuie să ne ridicăm și noi la cugetele mărețe ale acestor iubiți apostoli. Să ne desbrăcăm, mai presus de toate, de pofta de câștig și să ne gândim într'una la închegarea națională, la cultivarea a tot ce înseninează sufletul și îmbunțează inima, ca astfel să ne întâlnim cât mai des și toți cei cu dor pentru binele neamului. Relele și micile mizerii să se peară astfel în potopul de însuflețire obștească.

Cei chemați: învățătorii și preoții, să se aștearnă apoi pe muncă pentru-că între țărani corurile să fie înmulțite și întărite. Un singur sat să nu rămână fără cor, că nu-i putere mai mare de a strânge la un loc și a face să bată inimile de cum e puterea cântării, fie că e vorba de psalmi, fie că e vorba de doinele noastre duiosae și de atâtea cântări vitejești.

Să se alcătuiască apoi coruri și la orașe, căci eată, e o rușine mare: afară de Sibiu și Brașov, unde tot *Dima* a muncit și muncește, încolo nu-i oraș care să aibă vre-o reuniune de cântări mai de dat Doamne. Măcar să arătăm nevoie, căci la coruri s'ar pute întâlni toți și viața noastră socială n'ar mai fi așa sfâșiată.

Dela Brașov și până la noi, prin Ardealul cel cu doine plin, dela noi, până jos în Banatul mănos, la Panciova, prin toate orașele unde sunt Români, *Popovici* și *Dima* poartă făclia caldă și luminoasă.

Lăsați, o Români, ca razele făcliei lor să vă umplă sufletele și pîtrunzându-ne cu toții de farmecul acestor sârbări atât de rare, închinare să aducem apostolilor ale căror osteneți sunt cea mai curată jertfă pe altarul național.

Ear voi, apostoli iubiți, mergeți înainte, că pretutindenți Români cu flori vor presăra. Calea voastră și numai dorul de a vă mai revedea în mijlocul nostru este mai viu de cât aducerea aminte că vă păstrăm.

Russu Știrianu.

Nouă coaliție în Austria. „Grazzer Volksblatt“ află din cercuri vieneze competente, că se pregătește o nouă coaliție de partide în parlament. Situația politică deci, poate fi considerată de mult îmbunțețită, căci acum câte-va săptămâni nu erau prospecte de a pute face să treacă prin Reichsrath budgetul, pactul cu Ungaria, precum și convențiile vamale și comerciale. Astăzi însă, sunt șanse.

Statificarea școalelor.

Chestiunea școlii, chestiune vitală pentru existența și propășirea unui popor, a ajuns în discuție, după-cum și era firesc, și la congresul catolic pentru autonomie.

Horánszky Nándor, fruntaș al partidului guvernamental, care pe vremea când se găsea în opoziție, sub guvernele trecute, ca președinte al partidului așa zis național (nemzeti) nu era tocmai aderent al rețezării drepturilor câștigate, s'a arătat de astă-dată, prin discursul rostit într'o recentă ședință a congresului catolic pentru autonomie, cu totul — „patriotic“.

Vorba fiind de școala confesională catolică, *Horánszky* spune că el nu e numai catolic, ci și maghiar. Și în legătură cu această declarațiune susține că trebuie să se pună capăt acelu sistem de educațiune, care nu ajută formarea puternică a societății maghiare, — căci spiritul maghiar trebuie să fie întâia preocupățiune a școlii. Deci statificarea școalelor confesionale ar fi un ideal pentru statul nostru.

Ce minunat ideal! Nu oameni cu frica lui Dumnezeu, crescuți în spiri-

Concertul Popovici-Dima.

Doamna *Maria Dima* este azi cea mai puternică altistă română. Nici la noi nici în România, n'are pereche. Glasul îi e fermecător. Când e puternic, când dulce și lin, după felul cântării ce execută. Și e d'un volum, că stăpânește dela cele mai profunde până la cele mai înalte tonuri, și tot'dauna e clar, cald și comunicativ, în cât îți aprinde în suflet patimă, duiosie, te poartă prin toate fazele emoționale.

Ce să mai zicem apoi de școala cărei aparține? A avut de maiestru pe soțul său, care i-a transmis de sigur toată știința ce și-a însușit în școlile mari ale apusului. Și se știe, în lumea românească, *George Dima* are nu numai întreaga taină a motivelor noastre naționale, dar e reprezentantul cel mai conștient al celei mai severe școli musicale clasice

Ca înfățișare este apoi simpatică, față-l e mobilă și cântă cu atâta simțire, încât ochi, sprincene și ori-ce tremurătura a muschilor feței în totdeauna exprimă ceea-ce cântă cu vocea.

În concertul de Mercuri seara (dat în sala „Cruce Albă“ din Arad), ca pre-

tutident unde a cântat, a încântat publicul român. Și desigur, că în fața celui mai pretențios public din orașe mari cu o vechie cultură musicală ca Viena, Lipsca de pildă, numai aplause ar secera Interpretarea cu aceiaș facilitate, discreție și putere cântecile de jale naționale ca și piesele clasice ale compozitorilor ca Schubert, Fielitz, Brahms etc. „Știi tu mândro“, compoziția maiestrului său soț, a trebuit s-o biseze, și după fie-care din cele multe și grele câte a executat ropot de aplause și rechemare pe scenă au mărturisit impresia puternică ce a produs.

Cât privește acum pe dl *Dimitrie Popovici*, laudele și admirația noastră ar pute să dovedească cel mult — dragostea noastră pentru d-sa, căci încolo reputația d-sale e stabilită în lumea întreagă. Cine a cântat cu atâta succes pe scenele celor mai strălucite opere din Europa, cine în concursul din Beyreuth a câștigat lauri și a fost decretat rege-bariton, nu mai are nevoie de laude. Și d-sa nici nu caută între noi succese externe, l-au aplaudat capete încoronate și trece azi drept artistul care interpretează în chipul cel mai strășnic pe marele *Richard Wagner*. D sa a venit între noi să ne îmbogățească și mângăie viața plină de lupte grele.

De cum a apărut în sală, l-am urmărit toți cu o neșarmurită dragoste și când apărea pe scenă, părea că vedem un semizeu. Desigur, și este un om extraordinar, căci e un desăvîrșit artist. Venise recit dela Lugoș, încât bucurios ar fi amânat chiar concertul, pentru-ca să se mai restabilească.

A cântat totuși cu un brio, pe care noi numai la d-sa l-am văzut și cu o măiestrie care stă d'asupra pretensiunii noastre de a o comenta. Spun numai că vifor de aplause urma după executarea fiecărei piese, ca „Mândrușica dela munte“ (de *Stefănescu*) și „Cei doi grenadiri“ s'a bisat, că în „Achibald Douglas“ (baladă de *Löwe*) s'a întrecut pe sine par'că. A avut momente, în cari inimile a sute de ascultători băteau după puterea și patimă ce pune în interpretarea atâtor capd'opere... În notele lirice e duios, are pianisimuri și staccatouri d'o discrețiune și sinețe extraordinară. Notele eroice, ca de pildă sfîrșitul din „Cei doi grenadiri“ și fuga dela începutul baladei „Printul Eugen viteazul“, le-a executat cu o forță de erou neîntrecut, și nu știm apoi ce să laudăm mai mult: concepția înaltă a baladei „Groza“ de *G. Dima*, ori chipul cum dl *Popovici* a executat această compoziție a valorosului nostru maiestru?... Am simțit numai, că p'acești doi bărbați

Dumnezeu — cum zice Românul — în orele lui cele obune i-a dăruit neamului românesc și cine poate să se delecteze de prestațiunea lor artistică, fericit este peste măsură!

Accompanirea la pian a ținut-o dl *G. Dima*. De sine înțeles: cu măiestrie desăvîrșită, ca tot ce *Dima* săvîrșește pe terenul artelor frumoase.

Un public numeros și distins a făcut aclamațiuni iubiților artiști. În marea sală n'a mai rămas un singur loc neocupat. Ținem să remarcăm cu deosebire un lucru: deși s'ar fi putut presupune că un atât de bogat program, în parte covîrșitoare compus din piese clasice, n'ar avea șansa să fie înțeles de publicul în care, la urma urmelor, cei mai mulți sunt profani în ale artei, totuși, cu o adevărată religiositate a fost ascultat întreg programul și ori-cât entuziasmul îi cuprindea în vârtej, toți ascultau discret, până-ce răsuna ultima notă a cântărețului, și aplausele se porneau numai cu ultimul acord al acompaniamentului de pian... Eată, că și în privința aceasta, școala lui *Dima* a cucerit teren.

Leandru.

tul dragostei creștinești, vor să crească „patrioții”; ba chiar și altora ar vrea să le taie acest drept și această puțință; și de țintă și-au pus, și o spun tot mereu, că singurul lor gând este, singura lor preocupățiune, de a face — maghiari.

În discursul său, *Horánszky* mai spune, că prin statificarea școalelor confessionale, ar urma să înceteze frecările și luptele confessionale, — căci toți oamenii vor fi crescuți în același „spirit patriotic”.

Cât de puțină claritate și onestitate de judecată, în acest fel de raționament!

Când șovinismul e provocător și usurpator, — împacă; și dușmanii păcii sunt numiți aceia, cari țin la ordinea existentă și la drepturile câștigate? E învederat, că în acest mod de a vedea, sau mai bine zis de a prezenta lucrurile, în formă cu totul schimbată în ce privește adevărul, vedem destul de desușit principiul fatal al direcționării spre piezarea a ordinii sociale, căci are la basă sfidarea fundamentului moral.

Când eu vreau să iau altuia ce este al lui, pentru a mă împăna eu, și pentru a-l nimici pe dînsul, — ce fel de act sevrîșesc? Așa e politica șovinistă, în această formă se prezintă lupta contra școalelor confessionale, pentru întemeierea și întărirea atotputernicei șoviniste!

Dar nu întărirea șovinismului, care este o creațiune hibridă, va aduce-o cu sine această politică „patriotică”, ci slăbire și învrăjpire, cari nu vor crea, ci din contră, vor distruge.

BALUL DIN ARAD.

*La bal, între lume și larmă,
Eu fără să vreau te-am zărit;
O neînțeleasă enigmă
Ce'n clipă pe veci m'a robît...*

Încă sub impresia viu emoționătoare a cântecelor fermecătoare, noui emoții, potențate de farmecul ochilor senini și întunecoși, de arătările gingașe și grațioase, intrupări de atâtea și atâtea idealuri și frumuseți, cuprind potopul de tineret român.

Sala de concert e prefăcută în sală de bal; și la tactul muzicii se „ngîră” și se respiră perechi-perechi, în avântul săltăreț al dansului și al bătăilor de inimă...

La horă 'n lanț, sârba cu foc, și vîna ardeleană, la valsul mlădios și săltăreț polcă, până la cadrulul domol numai viul puternic al vicții vibrează, — și e vieața românească!

Cosinzeana din povești par'că și-a văzut nezcita intrupare în mândrele copile ale neamului nostru; și flăcăii — nu-și dau rînd la veselie.

„Bun de rugă, bun de fugă”, — zice proverbul. Și cui nu i-s'a umplut inima de bucurie, vîzînd atîta tinerețe, atîta frumusețe și farmec, legănându-se în ritmicii pași!

Strîmță părea sala mare a hotelului „Crucea Albă”, — și zău, câte inimă nu vor fi plecat în zorii, strînse de o „neînțeleasă enigmă” plină de 'nțeleș, svăcnînd par'că în suavul cântec:

O, du mein holder Abendstern...

Patru-zeci și opt de perechi au jucat cadrulul, comparabil cu o chestie diplomatică, în care nodul gordian e tăiat — un vals... Și ferice, cu fețele îmbujorate, cu respirația pripită se leagănă ficele mărețului nostru neam, purtate de brațe juvenile, învălitate în foc de ochi, și revîrsînd din ochi atâtea săgeți ce fericesc și tulbură...

Lilie, nu mă uita, și lăcrămioare dulci; liane, trandafiri... ce-ai mai vrea, într'o grădiniță minunată?

Vii aceste minunate flori, au compus mîndrul buchet de domnișoare dela balul din Arad; lăsăm ca numele să le urmeze:

Dșoarele: Cornelia Muțiu, Hortensia Micle, Livia Pap, Dora și Hortensia Vuia, Adela Abaffy, Victoria și Lăuția Dimitrescu, E. Florescu (din Arad); Hortensia și Tulia Bogdan, (Șiria); Constanța și Veturia Laza, (Gașa); Aurora Muntean, Aurora Serb, Fădesi, (Lipova); Giorogariu, Aurelia Cherechian (Pecica); A. Leuca, (Păncota); Livia Luțai, Chicio, Elena Morariu, (Nădlac); Victoria Rusu, (Utvîn); Constanța Mihulin, (Sebiș); Victoria Cosma (Căpruța); Giorogariu, (Sînitea); Elena Pescar, (Ciaba); A. Păcurariu, (Soborșin); Popovici, Franco, (Otlaca); Sidonia Gavrilovici.

Eată și cununa de doamne:

Doamna M. Veliciu, (Chișineu); d-na Vasilie Pap, d-na V. Dimitrescu, d-na Micle, d-na Vuia, d-na V. Bogdan, d-na Florescu, d-na Nicorescu, (Arad); d-na Dr. Halic, (Lipova); d-na Roja, (Pecica); d-na Bulboacă, (Giula); d-na Fabriciu Manuilă, d-na P. Truța, d-na Florescu, d-na Dr. Ghebeleş (Pecica); d-na Stefan Luțai, (Nădlac); d-na Cherechian, (Pecica); d-na Abaffy (Arad); d-na Chicio, (Nădlac); d-na Dr. Petran, (Arad); d-na Dr. Brădean, (Badna); d-na Dr. Ispravnic, d-na Luca, (Arad); d-na Pap, (Almaș); d-na Herbay, d-na Șt. Pop (Arad); d-na Givulescu, (Curticî); d-na V. Mihulin, d-na Ioan Nemet, (Arad); d-na Dr. Barbu, (Pecica); d-na I. Popescu, d-na Milovan, (Măndruloc); d-na Russu Șirianu, d-na Secuia, d-na Sara Tămășdan (Pecica); d-na Feier, Ineu. Orfeu.

Tot din Săcele.

Câte-va observări la articolul din „Tribuna”: Chestii bisericești.

Satulung, în 4 Ianuarie v. 1902

În numărul 233 al „Tribunei” cu data de 31 Dec. n. 1901, a apărut un articol plin de lucruri neadevărate și false. „Mai mulți parochieni”, vrînd pe semne să se arete grozavi în fața publicului românesc, au alcătuit, sub cuțera unui decerierat o corespondență plină de injurii la adresa părintelui Victor Popea, dela biserica sfetei Adormiri din Satulung.

În adevăr n'ar trebui ca omul să 'și bată capul cu astfel de fleacuri, totuși însă ca publicul să nu fie cum va indus în eroare de falnicii parochieni, cât de superficiali sunt acei domni întru aprecierea tuturor lucrurilor.

Ascultați numai, cum glăsuiește parochienii dela biserica sf. Adormiri din Satulung.

„Oamenii noștri sunt dedați din moștrămoși, că la cununii, la masluri, înmormîntări și alte slujbe dumnezeiești să funcționeze mai mulți preoți”.

Credem și noi, că așa sunt dedați oamenii noștri; dar știm și aceea, că din moștrămoși oamenii noștri erau învățați a trăi boarește. Cămarile lor erau pline cu burduși de brănză; magazinele din Brașov, erau pline cu saci de lână de a săcelenilor. Oamenii noștri erau învățați a socoti în gabent venitul. Azi?... Cetează d-nii „parochieni” dările de samă ale preotului Toma Frates asupra stării economice a poporului din comuna seceleană Bacifalu și vor vedea, cum stăm azi în această privință. Dar uite-se acei parochieni la propria lor casă, la propriul lor sat. Nu case singuratice dar aproape strade întregi sunt pustii. Nu-i așa, că locuitorii lor au luat lumea în cap? De ce? Fiind că, vezi doamne, îi împunge orzai și le trebuie încă un preot!

Este în adevăr lipsă nu numai de unu, ci de zece preoți, de protopopi și episcopi, cari să se roage să le dea Dumnezeu minte acelor parochieni nesăbuiți.

1. Poporul fiind lipsit, accentuaz. nu are lipsă de al doilea preot la bis. sf. Adormiri din Satulung.

Să observe acei parochieni, cât de cu greu se adună dela popor tave sindoxială și să se gîndească, oare cum se va aduna dela același popor leafa unui al doilea preot. Au doară îl vor plăti ei cei 4—5 lei? Dacă e așa n'am decât să-i felicit. Dar trecem mai departe.

„Părintele Victor silește pe oameni să meargă prin sate străine, prin Tărlungeni, Purcăreni, Zizin unde au să treacă peste ape în timp de ploaie periculoase, să-și aducă câte un preot la slujbele lor!”

Domnilor parochieni — dacă parochieni se pot numi acei cari netam-nessam în hulele preotal prin gaze — cari dintre voi ați trecut peste ape în timp de ploaie periculoase? Haida de, ați vorbit de v'ăți plătit. Părintele Victor nu silește pe nime să meargă după preot la masluri, ci trimite un om al său în astfel de cazuri, ca să cheme sau pe fiul de sale, părintele D. Manole din Tărlungeni, s'au pe părintele Pasm din Turabași.

Domnii parochieni n'au simțit, că i-a luat gura pe dinainte. Aș vrea să știu când au fost preoți din Purcăreni și Zizin în sat la noi, ca să slujesc? Eu prin rîmășeg, că acei vrednici parochieni nici nu cunosc pe preoții din Purcăreni și Zizin, ba mai nu știu zău de ar nimeri singuri fără să se rădăcescă, Purcărenii s'au Li ziculi Minciani poale!... Au lușirat acolo la saie ca să fie mai multe. De ce nu spune-neaț ina dlor parochieni, că se trimite după preot și în Teșlia, Trăisteni etc? Sună fumos la urechi.

La masluri și la aite slujbe, unde se cer doi preoți, a fost chemat până acum de curînd mult slăvitul naționalist, preotul Romulus Verzea. Densuț însă, iute de fire, s'a pus să facă intrigi și să i aște pe oameni, ca să mai ceară un preot. Lu această grea lucrare a fost ajutat de învățătorul Domete Dogariu, care în loc să 'și vadă de școala umbilă să scoată poicoave dela cai morți.

Cât pentru beteze, cununii și f ștanii e de ajuns un preot. Sunt comuie legate și oamenii se mulțumesc cu un preot, la noi însă cari ținem pas cu racul, se cer doi preoți, ca să rabde amândoi.

Cum au putut acei parochieni să trăiască 6 ani cu un singur preot? De acum 6 ani la noi poporul a scîzut și nu s'a înmulțit, la noi poporul scade mereu, căci emigrează în continuare. Cui să 'și doi preoți?

Domnii parochieni uită, au poftă de luptă. Cerce-și puterile cu streinii și nu se mă-șuce între ei, făcîndu se de risul Săculilor!

Așa dar? Dacă în 6 ani nu s'a observat și nu s'a simțit lipsa de un al doilea preot, cum se face ca acum, când oamenii s'au mai împușinat, se simte lipsa de preot? Aste numai înțeleptul redactor al articolului parochienilor ne-o poate spune!

Și mai departe...

„Vîzînd poporul etc... a înaintat în mai multe rînduri rugări la protopop și la consistor, ca să se întregască parochia vacantă.”

Cînd și care popor a făcut asta?

Oamenii de bine din acest sat n'au nici o cunoștință despre acest lucru.

Domnii parochieni zic, că în comună sunt aproape 3000 de suflete — cu țigai cu tot. Aceste 3000 de suflete cer preot? Nu, nici odetă nu. Preot cere numai Mitru Comșa cu rudele sale și cu sfetnicul său Domete Dogariu; la aceasta se mai adaogă și cinstita față a părintelui Romulus Verzea. Aceștia formează poporul? Sărb popor. D'n fericire în această comună sunt și oameni cuminți cari nu 'și rup cismele în zadar pe la protopopul. Și acești oameni sunt mulți.

Ceea ce-i face pe numiții parochieni să ceară preot este o chestie familiară. Mitru Comșa are o nepoată pe care vrea să o facă preoteasă în sat. Domete Dogariu ara asemenea o fată, pe care vrea să o facă preoteasă în sat. Astfel ei cer preot. Ar fi interesant la venirea acelu cerut preot, să vedem cum se vor lupta, pe a cărui față să o ia.

Sărmanii oameni! Ei nu vîd, că din această zarvă Romulus Verzea va trage tot folosul, căci trebuie știut, că tinerul preot Verzea e bun vîntător și ca atare nu vi sează numai iepurii și prepelițele ci și pesturii nouă de preot.

Domnii Domete așa dară face rău, când agită în contra părintelui Victor, în contu unu om, care mult bine i-a făcut în viață. Să nu se iee de exemplu atît de mîrș v tinerelor odrasle! 3) Pretinsele petiții și rîduc la uneltirile unor oameni, oameni cari vîlescă banul și câștigul fără muncă. Parochienii ar trebui să zgîndăre bine ochii la ce fac.

Ascuzînd adevărata cauză ei spun, că părintele Victor vrea să 'și facă băiatul seu preot și de aceea nu se învoiește la adurerea unui preot nou. Niște oameni serioși nu se leagă nici odată de băieții din gimnasiu. În adevăr e o tradiție în sinul familiei Popea, ca unul dintre fii să-și aleagă cariera preoției.

Dar fie siguri psrochienii, că chiar de s'ar face studentul Popea preot, n'ar concura la ei în sat, căci nu suz vrednic! 4) Nu e interesul personal al preotului Popea, care aște spiritele, ci dorul, unora de a ajunge preot iar al altora de a ajunge socri de preoți.

Dar vine o amenințare plusquam ridicolă. Don Chichote nu putca vorbi mai admirabil:

„Ori vor vre ca să ne silească să alergăm la guvern cu durerile noastre?”

Zău, că sună frumos!

Dar până la guvern mai sunt și alte foruri, domnii parochieni! La naiba! Acolo trebuie să vorbiți pe ungorie iar dintre dumneavoastră numai preotul Verzea cunoaște astă limbă. Domnii Domete nici idee n'are de ea.

Și apoi, dacă e vorba de guvern, ar fi bine în adevăr să vă plîngeți. Sunt dări grele pe sîrmarul popor. În Săcele Români n'au decât casa și totuși plătesc câte 20—30 fl dare. Da! mărgeți la guvern și spuneți înainte mării sale ministrului, p'angrile d-voastră. Să vi se libereze pașapoartele mai iute, că sunteți oameni cu afaceri, să vi-se erte din dări, la cancelaria comunală să nu ridă de dumneavoastră, dacă vorbiți românește, și alte multe, dar nu vă faceți de ris prin amenințări ridicole.

Ori doar vrea să ne silească să alergăm la guvern cu durerile noastre? Dacă vrea, se va face!”

Te admir progenitură de origine română!

Numiții parochieni ar mai avea multe de ză despre părintele Victor Popea dar... dar de astă dată le retac căci de... Sunt oameni nobili nu dau totul în vileag! Spuneți totul pe față domnilor, pîrși unde numai știți, că părintele Victor Popea și-a făcut case nouă. Mai pîrși-l și aceea, că nu-și pierde nopțile în bencheturi cu frunțașii U gari dașman ai neamului românesc după cum are obiceiul să facă slăvitul Verzea, ci, ca preot conștientios își vede de trebile sale.

Domnii Domete Dogariu vă stă la dispoziție. Cu pricepeora rară va și să ne facă să ajungeți acolo, unde ajung cei ce asunții de demagogi.

Faceți aceasta!

Notăștia, cari stăm și vă admirăm zelul, așeptăm cu nerăbdare rezultatul grozavel D. V. acțiuni Nu uitați însă, că până când umbiați după astfel de copilării, străinul rîde de prostul O'ah.

Pe lângă toate clevetirile d-voastră și ale căpeteniilor d-voastre Verzea et Dogariu, Părintele Victor Popea va rămănea un om cinstit, un preot milos și conștientios, un adevărat părinte al celor lipsiți; ear domnii Dogariu dimpreună cu faimosul Verzea, cu toată silința lor de a se lăuda prin „Gazeta Trans.” vor rămănea aceea ce sunt și au fost: Niște secături! M. Faur.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 23 Ianuarie. Nunta arhiducesei Elisabeta, fiica răposatului Rudolf și nepoata împăratului, cu prințul Otto Windischgraetz a avut loc azi, în cerc strîns familiar. Cununia s'a făcut în capela Iosif din Burg, care era bogat decorată. De față era M. Sa Monarchul, toți arhiducii, contele Lonyai și soția sa Ștefania, mama miresei. A celebrat episcopul Mayer. După cununie M. Sa a primit în audiență pe tinera pereche. S'a dat apoi un prînz.

București 23 Ianuarie. D. G. Paladi, ministru de finanțe, a demisionat. Portofoliul acesta va fi luat de dl prim-ministru Sturdza, ear dl Ioan Brătianu, ministru lucrurilor publice, va lua interimatul externelor, pe care l avea dl Sturdza.

Berlin, 23 Ianuarie. Se depeșează din New-York că la Chimpancingo în Mexic, a fost un spăimîntător cutremur de pămînt. Numărul victimilor făcute de acest cutremur trece de o mie. S'au dărîmat câte-va sate cari sunt acum grîmezi de ruine. În timpul sguduiturilor teribile, în sens vertical s'au desehis în pămînt prăpăstii cari au înghițit case întregi cu locuitorii lor. Panica este de nedescris. Cutremurul s'a produs în timpul unui groasnic uragan.

O scrisoare politică.

Di Dr. Vasile Fodor, avocat în Abrud, fost membru în comitetul național și unul dintre cei mai chibzuți fruntași ai vieții noastre naționale a trimis primul nostru redactor scrisoarea de mai la vale. Nu cu gândul s-o publicăm. Ea cuprinde însă stătea lucruri frumoase și judecăți sănătoase, încât credem a face și plăcere și folos cetărilor nostri dând-o în întregime, s'o cetească toți căți urmăresc cu grije desfășurarea politice din patria noastră.

Eată scrisoarea:

Ajunul de Sân-Vasii, 1901.

Iubite amici!

Rara vedere e mai cu plăcere — zice Românul. Așa și noi, ca să ne cetim (de întâi nu vorbesc) mai bucuroși, ne scriem unul altuia pe la sfârșitul ori începutul anului; adică în fiecare an odată și poate că și asta e prea mult în aceste timpuri îmbătrânite de materialism.

Totuși pentru noi — pretinți vechi — are rost de a ne întâlni odată în an, măcar în scris.

La sfârșitul anului, omul își readună impresiile, bucuriile și nevoile de peste an și își face bilanțul, ca pe baza aceluia să poată privi în viitorul său mai limpede.

La indivizi se presintă mai mult bilanțuri financiare, la popoare însă bilanțuri politice financiare.

Voi, cei grupați în jurul ziarului: „Trib. Pop.” puteți da mulțumită lui Dumnezeu, că ați intrat în al 6-lea an de existență, precum și omenirea creștină ridică rugăcuni calde Celui de sus, ca a ajuns fără zguduiri mari în al 2-lea an din veacul XX.

Existența grupului nostru în viața noastră națională este o necesitate politică și aceasta o recunosc — fără încurjur — și adversarii nostri dela celelalte grupuri politice.

În Nr. 52 trecut sub titlu: „Cinci ani de luptă” arătați că suntem cu toți numai la începutul luptei.

Începutul luptei voastre merită toată lauda, căci lupta voastră ați pus-o pe teren real: lucrând din jos în sus, dela comună până în centrul comitatului.

Cu toți ați înțeles rostul luptei: să puneți mai întâi în ordine lucrurile de acasă și numai după aceea să mergeți mai departe.

Cu alte cuvinte: cunoașteți necesitățile actuale ale poporului român.

Dorința și voi de a lucra fără preget pe terenul obșteșc, în decursul anului ați publicat mai mulți articoli foarte instructivi, cu menirea, ca Românii, la alegerile viitoare să iee atitudine hotărâtă pentru activitate parlamentară.

Întreb: sunteți voi așa de înaintați cu lucrările voastre de acasă, încât d'acum aveți convingerea, că peste 5 ani trebuie să pronunțați activitatea față de parlament? Sunt românii din celelalte comitate, ori se pot pregăti de acum înainte.

Într'un interval scurt de 5 ani, așa de bine, ca să poată deceda în toată liniștea activitatea parlamentară? A luat doar în timpul din urmă educația politică un astfel de avânt îmbucurător, încât numai să luăm condusul în mână și îndată vor răsări legiunile pentru lupta electorală? Suntem noi economicește atât de tari și independenți, încât poporul român are să ne urmeze în chestii electorale fără săvârșire?

A înșista de pe acum pentru o activitate parlamentară — fără organizație temeinică la noi acasă, înseamnă, că nu ne cunoaștem încă bine trecutul luptelor noastre și că ne-am pierdut rostul politic.

Nu s'a făcut oare greșeală, când illo tempore s'a decretat pasivitatea fără motive binecuvântate? Vrem noi acum să solicităm pentru activitate parlamentară, când noi cu toții după procesul Memorandului am cșzut ca din senin într'un labirint neorientabil?

Pregătitu-ne-au antecesorii nostri temeinic de așa, ca noi — urmașii lor — azi ori mâine să putem intra în parlamentul ungar regești?

30 de ani și mai bine au trecut decât s'a decretat pasivitatea și în acest period destul de lung, antecesorii nostri le-au fost puterile insuficiente ca să înjghebeze organizație și serioasă și trainică.

Ceea-ce antecesorii nostri n'au putut face decît întregi, noi — urmașii lor — oare să fim azi deodată atât de mobili și

dibaci, încât să producem organizație trainică în câți-va ani?

Într'adevăr, dacă am putea o face, urmașii nostri ar fi datori să o înscrie cu litere de aur în analele luptelor noastre, precum micul popor viteaz bur și a imprimat numele său neperitor în istoria lumii.

A pretinde însă dela noi așa ceva, ar însemna, că veacul XX a răsărit pe orizontul lumii, ca el să-și percurgă cursul său în câți-va ani și nu în o sută de ani.

Să nu ne pierdem în iluziuni. Să ne ținem înainte oglinda luptelor poporului român din trecut.

Poporul român, atât în trecutul său apropiat, cât și cel depărtat, n'a avut situația popoarelor din Apus cu aristocrație puternică în fruntea lui. În curgerea veacurilor grele a trăit cu dela sine putere și ori-ce manifestare ori izbucnire a sa a eșit din greul luptelor sale. Ca popor, de fire conservator și în aspirațiuni democrat, în luptele sale, totdeauna s'a lovit de bariera sistemului feudal. Sistemul feudal a avut bariere înalte și puternice și la poporul român străbăteau raze de îndurare numai dela împărații din casa domnitoare actuală. Școala lui de viață politică a fost, că a avut putere de a trăi ca popor deosebit cu credințele și obiceiurile sale. Semne de cultură națională s'au ivit, când din stîlul său s'au ridicat bărbați ca Ioan Inocențiu Micu, Grigorie Maior, Șincai și Petru Maior.

Pe lângă toate acestea, barierele sistemului feudal n'au fost delatrate, căci vremea nu sosise, ear de altă parte poporul român legat de glie n'a putut fi educat politicește, ca el singur să facă evoluțiune în viața statului ungar.

Primele semne de educație politică se iveșc abia în anul 1791, când împăratul Leopold II. se adresează o petiție numită: „Supplex libellus Valachorum”. Petiția trimisă dieții din Transilvania rămâne fără rezultat pozitiv. A doua manifestație politică e petiția subțernută către împărat în anul 1834 de episcopii Leményi și Moga, care a avut deasemenea rezultat negativ.

Nici aceste manifestații politice nu se iveau în intervalul aproape unui veac, dacă înainte de plămădirea lor nu s'ar ivit pe tronul habsburgic Iosif II., care voia în toată sinceritatea ridicarea poporului român din starea lui din „misera plebs contribuens”.

După moartea nemuritorului împărat Iosif II., valurile contra poporului român îndeosebi s'au mărit și el rămăno până la anul 1848 tot numai „rusticus praeter mercedem sui laborem nihil habet” (țeranul nu poate avea nimic afară de simbria pentru munca sa).

În acele timpuri, s'a putut oare face mai mult din partea antecesorii nostri, când constituția primitivă a statului ungar era exclusiv feudală și când nobilimea maghiară era exclusiv refractară pentru ideile cele noue din Apusul Europei?

Să nu uităm, că înainte de anul 1848, în sinul națiunii maghiare s'a născut nou curent: „șovinismul maghiar” inițiat de Ștefan Széchenyi și Nicolae Wesselényi, a cărui executor fidel a fost L. Kossuth.

În această situație l'a aflat anul 1848 pe poporul român.

Războiul civil s'a început cu toată furia și dintr'o parte și din altă parte și s'a terminat cu mari pierderi și pentru poporul maghiar și pentru poporul român.

A urmat absolutismul. Pe lângă toate părțile lui umbrase, a adus mult bine și folos poporului român, și bărbați de valoare. Sub absolutism s'a cimentat renașterea națională sub pavăza marilor Archiereși Șaguna și Suluț. Sub absolutism s'a făcut începutul unei recreerii și organizării pentru elptarea drepturilor poporului român și tot sub el au început Românii să privească într'un viitor mai senin.

A urmat era constituționalismul maghiar, care ne-a adas și legea de naționalități dată de bunul monarch actual.

După luptele de veacuri, Românii de sub coroana sfîntului Ștefan, abia acum s'au ales cu ceva rezultat la actual lor. Li s'a dat puțință din partea factorului suprem constituțional, ca în cadrul acestei legi să se desvolte și să-și elupte drepturile lor. I-a chemat cu alte cuvinte la viața parlamentară.

Au fost Românii pregătiți pentru viața nouă a erei constituționalismului? Răspund: da. — Glasul lui Bănuț și al altor bărbați vrednici, pe Câmpul libertății, a trezit poporul român din letargia sa, ear sub absolutism au răsarit primii germeni de redesteptare națională având de stea conducătoare pe nemuritorul Șaguna.

Fost-a Românii în stare, — după evenimentele din 48 — să schimbe situația mo-

narchiei austro-ungare, în alta decât cea croită de Beust cu era dualismului?

Fostu-i-a în puțință poporul român, cel trăit veacuri întregi în iobăgie, crescut aspru dar drept sub absolutism, ca în era constituționalismului ungar să obțină mai mult decât legile aduse în anul 1868?

Știm cu toții, că în anul 1867 a fost mai mult regularea raporturilor între Austria și Ungaria. În anul 1868 s'au adus legile pentru regularea raporturilor interne în țările de sub coroana Sf. Ștefan. În acest an: cu art. IX s'a înarticultat autonomia bisericilor gr.-or.; cu art. XXXVIII s'a regulat instrucția publică populară; cu art. XXXIX s'a reînființat mitropolia gr. cat. înarticulându-se cele două episcopii dela Lugoj și Gherla; cu art. XLIII s'a regulat unirea Ungariei cu Ardealul și cu art. XLIV s'a pus basă în viitor regulării cestiunii naționalităților.

Fost-a cu puțință ca poporul român să obțină deodată mai mult rezultat pozitiv decât legile menționate, când în monarchie trebuia să se țină cont și de aristocrația maghiară crescută în sistem feudal și neobținută încă cu ideile nouă ale libertății, egalității și frățietății?

Nemuritorul Șaguna a zis: „dați lauda lui Dumnezeu, care ni-a învrednicit de timpul acesta din inimă dorit, dați ferbinte mulțumită tuturor acolora, carl cu nespuse iubire de dreptate v'au făcut din robii oamenilor slobozi, v'au pricinuit o bucurie decât care mai mare sub soare nu cred că se poate dobândi”. Simțământul liberal este însușița către dezvoltarea liberă a statului și a cetățeanului, ear cel național este deosebita simpatie către cei de un neam și de o limbă. Acest simțământ liberal și național trebuie să se bazeze pe moralitate, să nu fie condus de egoism și separatism, ci de dragostea pentru libertate și naționalitate să fim conduși și față de toate națiunile Europei”.

Românii însă jignii în sentimentul lor național, după jertfele aduse pentru tron și patrie, n'au voit să cuprindă rostul vremii împlinite, n'au voit să asculte de părintescul sfat al nemuritorului Șaguna, ca să intre în activitate parlamentară, ca dela început să se așume în era constituționalismului, ci parca cea mai mare s'a abținut dela luptele pe teren obșteșc, decretând fatala pasivitate.

Motivul? Unirea Ardealului cu Ungaria. — Fost-a în stare poporul român în curgerea veacurilor trecute să susțină autonomia Ardealului cu dela sine putere? Avut-au antecesorii nostri stat-major cu avere, putere și mărire, ca să poată imprima statornic autonomia Ardealului față de Austria și Ungaria? Pe timpul când Ardealul era autonom și îl guvernau principii străini neamului românesc, îl mergea poporul român mai bine decât după-ce s'a decretat unirea cu Ungaria?

După unirea Ardealului cu Ungaria, cele mai multe comitate, atât din Ungaria cât și din Ardeal, n'au început să se desvolte pe baza legii de naționalitate, în mod destul de îmbucurător pentru viața națională a poporului român? După-ce n'a decretat fatala pasivitate, ce s'a ales cu frumoasa viață românească din comitate? Tânguire pe ruinele Sarmisegetusei!

Românii n'au fost mulțumiți cu puținul dat în mână la anul 1868, au dorit multul care din a lor putere nu l'au putut câștiga și în acest mult au persistat cu o îndărătnicie până în timpurile recente.

Într'adevăr, poporul român din greu s'a născut pe acest pământ clasic, în greu și a dus traiul în lungal veacurilor și cu greu porrește și azi spre a-și limpa situația în viața statului ungar.

Ajung la încheiere.

Decretarea pasivității, — când naționalitățile prin legile sancționate în anul 1867-68 au fost chemate să iee parte la noua viață a statului ungar, — a avut înăurire fatală și asupra dezvoltării social-culturale a poporului român.

Românii dacă își stăpîneau sentimentul politic, fără de a risca demnitatea națională, puteau să insiste pe lângă activitate parlamentară, nu căți-va înși însă, ci toți — unul ca unul — cu puteri unite, și sigur rezultate pozitive obțineau, căci lucrau sub pavăza legilor de curând sancționate, ear parlamentul ungar de atunci era călăuzit de ideile lui Deák și Eötvös.

Negreșit, primul câștig politic era, că se punea care-care basă pe teren parlamentar unei lucrări comune între elementul maghiar și cel român, se cimentă încrederea reciprocă alor două popoare puternice în dezvoltarea firească a statului ungar și cu începutul s'ar fi delaturat și pedecile ce ar mai fi existat ori ce ar fi jignit interesele culturale ale naționalităților.

N'au profitat Românii ori celelalte naționalități ale patriei, de acest timp prielnic lor, a profitat însă elementul ovrer, care fiind basat pe art. de lege XVII din 1867, a știut dela început să-și ofere serviciile elementului maghiar, dar nu statului ungar.

Tovărășia elementului maghiar cu cel ovreresc a scos carul statului din drumul său firesc și a ajuns acolo unde e astăzi adică toate popoarele patriei — chiar și cel maghiar — sunt în perfectă nemulțumire.

După-ce carul statului e scos din drumul său firesc, suntem noi Românii azi chemați ori capabili de a-l reîntrae din drumul său greșit? După ce parlamentul actual și azi e cuprins de ceața șovinismului, avem zor ca noi să o risipim?

În timpul recent, n'au încercat Românii cu subțernerea memorandumului la supremul factor constituțional, ca să-i atragă înalta sa atențiune asupra stărilor din statul ungar? Urmarea a fost deslănțuirea șovinismului în toată furia lui și întemnițarea fruntașilor români.

În parlamentul actual, n'au intrat 5 deputați slovaci și unul sârb? Nu s'au deslănțuit și asupra lor fel și fel de calomnii? Sunt ei azi în stare să desvolte programul de activitate al poporului slovac? Va trece încă mult timp, poate întreg periodul de 5 ani, și nici atunci nu vor vedea risipită ceața șovinismului.

Baza cronică a șovinismului, zămislit în timpuri bolnăvicioase, nu cu una cu două, nu în tempo grăbit se poate lecu cu deservitășire, ci așteptând bine pregătit.

Ear timpul acest bine pregătit nu-l putem crea sollicitând de pe acum activitate parlamentară, când la noi acasă nu sunt în ființă nici cele mai elementare noțiuni de organizare. Procesul de organizare a unui popor nu este legat de perioade parlamentare și aceasta s'a dovedit în destul și la alte popoare.

Să grijm mult ca în procesul nou de organizare să punem mult preț pe independența social-economică a poporului român. Să-l scoatem din miseria în care se află, căci numai așa putem trezi sentimentul pentru o lucrare temeinică și trainică.

Epoca memorandumului încă a trezit poporul român și încă cu nădejdi nouă pentru o lucrare mai departe. Dacă acest timp încă istoric din viața partidului național român îl foloseam de a pune base serioase organizațiunii noastre, azi putem să discutăm mai limpede cestiunea activității și pasivității.

Fruntașii poporului român însă, au lăsat să treacă și acest scurt timp epocal. După procesul memorandumului și eșirea fruntașilor din temniță, au dispus de timp cât de lung — ca în plinul unei organizații perfecte să se pună pe certe seceri, și să discute ani întregi „chestia trădării naționale”, numai și numai, ca să ținem isonul d-lui Take Ionescu, a cărui ideal național în Macedonia se răzima pe biciclete.

În acest păcat să nu mai cădem. Ministrul president actual al României, dl Sturdza, cu ocazia desbaterii asupra adresei, într'un răspuns al său, a scos la iveală din instituțiunile lui Iustinian, cele trei perceptive de trai al Romanilor: „honeste vivere, alterum non laedere et suum cu que tribuere”.

În lucrarea noastră viitoare pentru crearea organismului real al poporului român, avem să fim călăuziți numai de aceste trei perceptive și banul Dumnezeu ne va fi într'ajutor.

N'am pretenția să-mi public scrișoarea de față, căci nu pentru publicitate am eștat de bine a-ți le comunica. Știu, că al înrîrînță hotărîtoare asupra ziarului, la a cărui înființare și eu am contribuit cu toată căldura. Voi, după-ce în comitatul vostru ați făcut un început bun și real, acum la începutul anului nou ar fi tocmai momentul suprem, ca să deschideți discuție serioasă și temeinică asupra organizației peste toate comitatele locuite de români.

În sfârșit te salut cordial, al teu pretin vechiu

Dr. Vasile Fodor.

Sărbare.

Jubileul de 50 ani al asociațiunii funebrele din Timișoara — Elisabetin.

Comitatul Timiș, la 16 Ian. n. 1902.

În ziua de 16 Ianuarie n. a. c. — conform programului publicat s'a adunat mulțime de popor din loc și jur, ca să asiste la această festivitate.

La 9 oare a. m. au sosit protocolul tractual dl Dr. Traian Puticu

și cu preoții Victor Russu din Utvin, Plavoșin din Mehala și Moise Babescu din Fenlac spre a seversă sfânta liturgie.

Preasăntia Sa Domnul Episcop diecesan — la rugarea unei deputații trimise din partea asociațiunii funebreale — dădu-se d-lui protopresbiter Dr. Traian Tuticiu ordin, eară D-sa au avisat de timpuriu atât oficiul parochial, ca în numita zi are să se țină în biserică din Elisabetin serviciu Dumnezeesc, parastas pentru repositiunii fondatori și sântirea obeliscului rădicat întru memoria fondatorilor.

Obeliscul încă în luna Noemvrie 1901 s'a așezat în cimiterul comunal de aci — unde din 51 fondatori, 46 zac aci înmormântați.

Acest obelisc s'a așezat cu învoirea președintelui comitetului parochial de atunci precum și a episcopiei parochiale, cari au designat locul pentru acest obelisc — nu însă cum oamenii răsbunării exagerază, că așezarea acelu obelisc s'a făcut cu volnicia.

Când a fost să intre dl protopresbiter cu preoțimea spre a implini serviciul Dumnezeesc, află biserică închisă. În calea lor iasă vr'o 4—5 indivizi cari au dechiarat categorice, că ei au încuiat biserică, și că ei nu vor permite a se ține serviciul Dumnezeesc, eară pe poarta cimiterului au pus zăvoare spre a împedea sântirea obeliscului.

Dl protopresbiter surprins de această obraznică cutezanță, telefonice raportează Preasăntiei Sale d-lui Episcop despre acest incident.

Preasăntitul Domn Episcop dă ordin nou ca biserică închisă fără știrea și învoirea sa cu puterea polițială să fie deschisă; asemenea și cimiterul, ca să se poată celebra slujba dumnezească.

Domnul Protopresbiter se pune și telefonice recerecă pe protocăpitanul a dispune — ca biserică și cimiterul încuiate, pe temeiul ordinului mai înalt al d-lui Episcop să fie deschise.

După-ce dl protopresbiter tractual, care aci a pășit cu toată energia ceea-ce numai onoare a putut să-i facă, a dat protocol d-lui căpitan, acesta curând făcu ordine că atât biserică cât și cimiterul fuseră deschise, eară biserică s'a umplut de lume.

Erau mai mulți reprezentanți orășenești, căpitanul orașului, reprezentanții Cătescu, Bucui și Bogdan ai filialei din Lugoj, apoi din Mehala, Fabric, Moșniță, Giroc, Utvin, Vârșetz, Remetea, Ianova, Topoloveț, Delta, Ioseffalva etc. etc.

După săvârșirea Sfintei Liturgii și a parastasului pentru repositiunii fondatori la cari au celebrat Prea On. domn protopresbiter asistat de preoții M. Babescu, V. Rusu și Plavoșin, am mers cu procesiunea la morminți.

Deși timpul era foarte critic, ninsoare cu vijelie și frig mare, totuși mulțimea de creștini, bărbați și femei în număr foarte surprinzător, între publicul tremurând de frig au stat în cimitir până ce frumosul obelisc a fost sfințit, eară după sfințire am ascultat frumoasa cuvântare ce dl protopresbiter a rostit-o aci.

De aci, tot prin marea vijelie întreg publicul s'a întors în sfânta biserică luând anafora și coliva sfințită și cu aceasta s'a finit ceremonia.

Am să notez, că toți asistenții la sfintele slujbe, bărbați și femei bătrâni și tineri, reprezentanții orașului și alte persoane însemnate de pe la redacțiunile foilor străine și din loc, din greu osândeau cutesătoarea și criminala faptă a celor lipsiți de minte, cari prin închiderea bisericii și a cimitirului, intenționaseră a provoca scandal, a-și bate joc de slujba Dumnezească și a compromite și blama atât pe protopresbiterul cu preoții asistenți cât și înaltele noastre autorități bisericesti în fața lumii. Arăta prostul curaj, că mai mari stăpâni peste biserică decât pe dișii — nu recunosc.

Bata cum interpretează prostul autonomia bisericăască.

Mai trist și rușines a fost că preotul local tocmai în acea zi s'a făcut bolnav ear' învățătorul P. Mușu s'a fost opus d'a asista cu școlarii lui la slujba Dumnezească și cerea și el, părțitul că protopopul, superiorul lui să-i dea înscris că e silit a participa la slujbă.

Atâta capriț, atâta încăpăținare dela un învățător, încă nu s'a pomenit.

La banchet, protopresbiterul n'a participat, nici preotul Plavoșin, grăbindu-se spre casă.

Banchetul a decurs voios; de aci s'a adresat dl Episcop diecesan o telegramă de aderență.

La 4 ore s'a ținut ședința festivă, eară seara, deși timpul era foarte urcios, balul a fost destul de bine cercetat; participanții și-au petrecut prea bine — până în zorile dalbe.

Se cătrănesc foc malconțenții; dar cine sunt acești malconțenți? Nime alții decât Temberul dela fișuca cu finuțul său pocitul și deochiatul Belintan cu încă 2—3 alungați prin primărie dela conducerea bogatei Asociațiunii funebreale. Aceștia nu cruță, spre a-și răsbuna asupra oamenilor cinstiți, a le pune pedeci la tot pașul și a-i ponegri înaintea publicului în dulcea lor speranță, că doară, doară vor mai ajunge odată se pună mâna lor spurcată pe capitalul cel mare al Asociațiunii funebreale.

Ingrijii-vom noi înse, de a-i ține departe de capitalul acela chiar de și-ar frânge dișii nu numai mâinile ci și grumazii.

De altmintrele, noi încă o să le cetim buchile și verde să le spunem în față — strigându-le cinstile, că prin ce fel de meșteșuguri tind acești barciani a sparge ceea comună bisericăască, a se face mândri înaintea membrilor Asociațiunii spre a pune mâna pe Asociațiune. B.

H A Z.

La masă.

— Puiule, ajunge. Ai mâncat destulă plăcintă!

— Oh, mămițico! Nu mă doare încă burta.

Proces de divorț.

Causa: Femeea bătută de bărbat.

La înfățișare, președintele încearcă să-i împace.

— Aide... De ce nu te împaci cu bărbatul d-tale?... E un om cu inimă bună.

— Nu zic ba, dla președinte, dar are o inimă care bate prea tare.

La judecătoria de ocol.

Judecătorul. — Ai făcut pe dl aci de față un măgar și ai fost condamnat la zece lei. Ai vre-o observație de făcut?

Acusatul furios. — Sigur! Am de observat că e un măgar care nu face zece lei.

DIN BIHOR.

Spirite înuștite.

În anul trecut sub titlul „Proselitismul în Bihor” am scris despre mișcările religioase din M. Lazuri, cari alarmaseră țeara și au dat prilej ziarelor, începând dela „Telegraful”, până la cea din urmă fișuca ungurească de 2 fleri, ce să vind pe străzile orașelor, ca să atace venerata persoană a P. C. Sale vicarul Mangra dela Oradea.

Am arătat atunci uneltirile propagatorilor unirii și cunoscând împrejurările, ni-am exprimat speranța, că procedarea energică și legală a valorosului nostru vicar va face că toate sforțările contrarilor vor rămâne fără roade și că pacea și liniștea se vor restabili între credincioșii noștri amăgiți de niște oameni fără de suflet și fără de inimă creștinească și românească. Speranța ni-s'a împlinit.

Credincioșii noștri văzând că toate promisiunile turburătoare sunt curate minciuni; în urma sfaturilor adevărat părintești ale Prea Cuviosului vicar, care n'a cruțat nici timp nici osteneală, de nenumărate ori pe corifeii resvrățiților învățându-i și întărindu-i în legea lor strămoșască; nu altcum în urma mergerii de mai multe ori în fața locului, a părintelui protopresbiter tractual, care asemenea și-a împlinit misiunea de adevărat preot; precum și la stăruințele și vorbiriile administratorului parochial părintele Teodor Simoc din Șumugiu, au încetat, de a mai asculta de profesii cel mincinos și se simțesc cu toții fericiți, simțesc cu toții bucurie că au putut scăpa din ghiarale înșelătorilor, rămânând în scumpă lor lege strămoșască; având fierbinte dorință de a vedea în comuna lor pe bunul vicar, care a început visitările canonice, să audă cu toții cuvintele lui mângâitoare și pline de iubire către biserică și către națiunea lui românească.

Deie ceriul ca să-l poată vedea cât mai curând întreg și sănătos!

Ear' de încheiere adresăm puține cuvinte iubitorilor de turburare: Lăsați credincioșii noștri în pace, căci păstorul nostru cel întru adevăr mare și bun vă va face tot-doauna neputincioși și de ocară!!

Cincinat.

Poesii populare.

(Din Vârșand).

Rele zile-am ajuns doamne,
Că toate fetele-s doamne,
Cu prime și cu barșoane.
Mai ales în sârbători
Când să n'bracă în colorii
Și de sus până n' pământ
Toate's aur și argint.
Cu-acele ele-s făloase,
Dar cu acul nu știu coasă.
Și de lucru's îndoișoasă
Dar d'a dormi is voioasă.
Voioase-s fetele tare,
Că trecu Crăciunul mare
Ș'apoi vin cășlegile,
Să mărită fetele.

Săraca fetițele,
Cum aștept cășlegile,
Doar pețitori li-or veni.
Dela părinți de or porni.
Că s'or săturat acuma;
Că și-or petrecut fetița.
Fetița tare urâtă
La fetița învechită
Dar la fata tinerică
Îi ca și o floriceică,
Ce n'florește pe răcoare
Și nu-i ajunsă de soare,
Ce n'florește la pământ
Și nu-i ajunsă de vânt.

Tu fetiță tinerică
Iubește-mă n' sârbători,

Că n'oi fi ca alți feciori:
Când să te iubesc mai bine
Eu să mă despart de tine.
Auzi lele ce-ți grăesc
Dacă vrei să-te iubesc,
Te iubesc eu mândră bine,
Nu ca și alți mulți în lume,
Dară nu pân la luare.
Că iubesc mulți feciori tare
Te iubesc, nu te hulesc.
Când mai bine se iubesc,
Atunci se despărțesc.

Eu mândruța te iubesc
Că nu's floare de ovės
Să iubesc și ear să lăs
Că i-os floare de suseu
Ce iubesc vreu să și ieu.
Te iau mândră și-am zis ție,
Când mă iubei tu pe mine.
Când mă iubei pe de-ascuns.
Căți ne-au văzut toți ne-au spus,
Ne-au spus cătră maică-ta,
Să ne strice dragostea.
Nici măta n'are ce,
Dacă nouă așa ne place:
Să fiu vara cu drăguță
Și iarna cu nevăstută.

Mândră, mândruța mea
Mândră ești la maică-ta,
Mândră-i fi nevasta mea.

Petru Bozgan,
june corlat.

Badea Miculă cel isteț.

— Poveste din popor. —

(Urmare și fine).

Ajungând Popa Irimie la tutorul îl afla în grajd dând nutreț vitelor și vorbind cu sfatul Găvrilă; sfinția sa dădu binețe și vorbiră toți trei, câte de toate. După aceea văzând părintele că baba l'a dus pe ghiară, deoare-ce la tutorul nu se vede nici urmă de tăiat de porci, — spunând că a fost pe aici nu știu în ce treabă, și că cu trecerea a aflat de bine să se abată și pe la tutorul său — se duse către casă, cu gândul de a muștra pe baba, pentru-că l'a înșelat.

Cum ajunse sfinția sa acasă, se duse de-adreptul la babă și spre mirarea sa află pe baba — moartă. Când o văzu că e cu mămăliga în gură, gândi că s'a înecat cu ea și fiind-că a murit în casa sa își aducea aminte, că de se va descoperi lucrul acesta, de bunăseama îl vor opri dela patrafir și afară de aceea îl vor infunda și în temniță, căci vezi bine e vorbă de moarte de om. Acum se puse popa nostru a tot plânși, cum ar pute scăpa din această incurcăală. Neputând însă afla nici de cum modul cum ar pute scăpa, se hotărî să cheme pe tutorul Micula ca pe cel mai isteț om din sat, care-l va și

scăpa din incurcăală și fiindu-i așa bun, nu-l va spune nimăruia.

Așa și făcu. Chiemă pe badea Miculă la sine îl rugă să nu spună nimăruia ce-i va spune, după aceea îi povesti toată întâmplarea cum a pășit cu baba și cum s'a înecat cu mămăliga cu lapte și a murit; deci îl roagă de sfat, că ce să facă ca să nu știe nimenea, făgăduind i că dacă-l va scăpa de aceasta pacoste, îi dă 300 fl. Badea Miculă la început să cam codia că nu poate, dar în urmă pentru părintele să învoi, dar pentru altul n'ar face, Doamne ferește, zicea el. Sfinția sa îi dădu cele 300 fl. ear badea Miculă băgă pe baba într'un sac, o luă pe umeri și plecă cu ea ca să o ducă undeva pe câmp să o îngroape. Mergând astfel badea Miculă cu baba pe umeri, vede la un pod oprindu-se un om care asemenea avea un sac pe spate, căci furase dintr'un loc o slănină. Acesta puse sacul pe pod și se băgă sub pod, până să treacă badea Miculă, căci îi văzuse venind spre el.

Ajuns la pod, badea Miculă, ce gândi ce nu gândi, destul că, puse sacul cu baba jos și luă pe a străinului pe umeri știind de bunăseama, că în sacul acela nu va fi ceva mai rău decât în al său de nu cum-va mai bun. Și în adevăr, în acela era slănină, cu cari badea Miculă se duse către casă.

Concert și teatru în Reșița-montană.

Reuniunea română de cant și muzică în Reșița montană a arangiat Mercurii seara a doua zi de Crăciun în concert împreună cu teatru.

Lumina lumină, cultura cultură răspândește. — Dacă ne gândim asupra luminei ce puternică tărie trebuie să aibă spre a produce împreună cu lumina și adevărata sa căldură de iubire și dragoste, apoi intrădevăr, în mijlocul Reuniunii rom. de cânt și muzică din Reșița montană noi cei din giurul Reșiței putem fi mândri având fericirea a o vedea și a ne convinge că ce poate lumina și cultura. — Lumina luminează, cultura cultivează.

Gândindu-ne asupra trecutului nu de mult, înainte cu 2—3 ani la fruntașa noastră comună Reșița montană, te cuprinde o adâncă durere de starea în care atâta neinteresare și nepăsare respective ne-insufletire de cultură și înaltare zăcea în inimile tinerimei noastre de aci. În mijlocul acestor desinteresări și neinsufletiri eată că vine dacă îți va fi permis a-l numi steaua și luceafărul culturii noastre de cant și muzică din Banat și își arată puterea sa strălucitoare în toată ei a splendoare adevărată Reuniunea noastră română de cant și muzică din centrul Banatului nostru din Lugoj și 'și arangiază strălucirile sale în fruntașa noastră comună Reșița mont.

Ce să vezi. Deja în decursul pregătirilor de primire a adevăratei noastre reuniuni de lumină și cultura cant. muzic. — tinerimea noastră din Reșița mont. începe a da semne de însufletire și interesare, întru primirea și luarea unei alte vieți sociale și culturale. Ear în scurt timp eată-ne în fața Reuniunii de cant și muzică în fruntașa noastră comună Reșița mont. însufletită și animată în toată strălucirea dând în mai multe rânduri probe de adevărata ei lumină și cultură. O astfel de ocaziune am avut fericirea a avea Mercurii seara a doua zi de Crăciun în localitatea selei casinei noastre de lectură română din Reșița mont. — Incă dela la lățirea știrii de arangiarea planuitului concert împreună cu teatru în susatinsa comună prind mijcățile însufletitoare în toate părțile Reșiței; eară învecinata comuna Țerova întru atât însufletită prin învățătorul însăși a fi primit și improvisat acest Concert și teatru cu producțiunile Nașterii religioase culturale ale Irozilor de tinerimea școlară sub conducerea învățătorului lor George Petroviciu.

Seara de concert și teatru: La orele 7 seara, sala de cant și muzica, sala casinei și toate localitățile deja erau ticsute de inmesul public din loc și giur fără deosebire de confesie astfel încât să părea că chiar devine imposibilă respirația. Abia se aproprie 8 ore, terminul din program și eată la semnalul dat cortina să ridică având înainte pe bină pe drăgălașă d-șoara Maria Bernan, adevărată Era bucătăreasa mamei Irina a piesei actului prim. Urmează la rindul lor madam Irina, Domna Maria Iovița, Adam Bomb, soldat la cavalerie, domnul Ilie Bernan și domnul Traian Cazan, jucându-și fiece care rolul său așa cu dexteritatea și istețimea adevărată actorală. Cortina cade și aplause nenumărate acoper pe actorii comediei „Doi prinși în cursă”. — După o mică pauză de câteva minute cortina să ridică, sala binei cu totul străformată amăsurat rolului piesei jucând. Apare pe bină plăcutul și umoristicul ucenic pantofar tinărul Petru Bernan și maistorița Crina Dșoara Maria Bernan, cu pregătirea otravei de hârciogi jucându-și rolul așa încât ne credeam transpuși în altă lume. Cortina cade și earăș mi și mi aplause frenetice resună.

Acum să prezentă tinerimea școlară din Țerova cu predarea producțiilor Nașterii și Irozilor care moment a produs publicului multă bucurie, satisfăcut atât în arangiarea conversației cât și cântărilor și costumurilor bine întocmite și înfățișate; eară la fine aplause la adresa tinerimei școlare și a învățătorului din Țerova. Aceasta este partea teatrală. Urmează acum „Dansul” respectiv concertul cantoral: imn de serbare, cor micst „Cea din urma noapte” „Din șezătoare; Dor mi dor bisat și marșul regal” toate a cor micst esecutate și predate cu aceea siguranță și precizie care servește în onoarea și lauda domnilor membri ai reuniunii a cărei inimă și suflet este zelosul și vrednicul învățător, iubitor și mult sâmatul Domn Iosif Velceanu, care servește și jefeste cu drag comunei sale, care încă cu drag se poate mândri cu un astfel de învățător, conducător avându-l în mijlocul ei. Urmează apoi dansul cu multă veselie și animație până în zori de zi de cătră tinerime; eară noi tot în veselul chef de distracție la o masă comună.

La despărțire cu multă stringere de adevărată dragoste și iubire ne despărțim în speranța a mai pute avea în curind o astfel de seară plăcută că astfel tot mai multă lumină și cultură să se răspândească între tinerimea noastră din loc și jur;

După-ce se îndepărtă badea Miculă, străinul egi de sub pod și în credința, că sacul ce era pe pod e al său, cel cu slănină, să bucură foarte și-l puse pe umeri și plecă cătră casă, vesel că peste puțin timp o să mănca cu muerea împreună ceea-ce de mult doriseră, căci sermanii de mult nu mâncaseră din porc. Cum ajunse acasă, își sculă muerea să-și aprindă lampa, apoi astupară ferestile, ascuțiră cuțitele și amândoi erau gata să-și taie câte-o bucată. Dar ce să vezi? Când bărbatul deslegă sacul și-l goli în mijlocul odăii, — fiori de moarte îi cuprinseseră când văzură, că din sac, în loc de slănină, egi o babă — moartă. În spaima lor uitară de foame și de slănină, aruncară cuțitele la o parte și începură a vorbi că ce ar fi de făcut, ca să nu-și știe nimenea și să nu li-se întempe nimic.

În urmă văzând că ei nu-și în stare să scape din această nevoie, nu rămase alta, decât să cheme pe badea Miculă, să-și spună lui: cum și ce au pățit, să-și ceară sfatul și să-și făgăduiască cei doi purcelași ce-și aveau, numai să-și scape.

Așa și făcură. Chemară pe badea Miculă, îi spuseră totul și-l rugară să-și scape, de poate, că-și dau cei doi purcelași ai lor.

Badea Miculă și acum să cam făcea că nu vrea, dar la urmă trimise purcelași

făgăduii acasă, ear' el băgă pe baba în sac și porni cu ea s'o arunce unde-va, să nu mai știe nimenea de ea.

Aproape de drumul, pe unde avea să treacă badea Miculă la un „sălaș”, servitorii cerneau grâu într'o șură, pentru a-l duce dimineața la târg. Chiar pe când a ajuns badea Miculă în apropierea șurii, toți servitorii erau la cină. Ce gândi badea Miculă, nu știu, destul că scoase pe baba din sac și cum era țepăună o implântă în mijlocul grămezii de grâu, cu sacul, după-ce băgă puțin grâu în el îl puse lângă baba.

La cină cei din casă se uitau din când în când să vadă nu fură cineva din grâu. De-odată unul din ei uitându-se vede la grămada de grâu o femeie. Se mânie rău, luă degrab un par și fugi în șură și văzând că baba tot nu fuge ba nici că-și pasă de el, o lovi cu parul așa de puternic, că numai decât să răsturnă jos, ba după-ce o căută, împreună ceialalți servitorii, văzură că e chear moartă. O întoarseră în toate laturile, o spălară cu apă rece și văzând că cu toate acestea baba nu dă nici un semn de viață, se înspăimântară și-și ferbeau capul, că ce ar fi de făcut acum, ca să nu-și știe nimenea. De-odată, unul din ei zise, că ar fi bine să meargă careva la tutorul Micula; dânsul e om bătrân și înțelept și-și va ști sfătul ce să facă. Așa și făcură.

ear' eată ce poate lumina și cultura. — Deci înainte, tot înainte, tu bravale popor sub stindardul și flamura școalei Tale de lumină și cultură națională.

Peste Deal.

Să ne aducem aminte de Vasile Șarcadi.

În Criștior lângă (Vașcou) era înainte cu câțiva ani un notar cu numele Vasile Șarcadi, care a trăit ca notar 40 de ani. La Anul-nou își serba numele și cu mare dragoste din depărtări veniau la el să-l felicite.

Eată ce se scria despre acest neuitat notar în „Gazeta Poporului” în Nrul 39 din 1896: Un notar comunal model, V. Șarcadi e un adevărat părinte al locuitorilor din comunele lui.

E părtaș la toate necazurile și suferințele poporului său, pe care-l mângăie cu graiul și cu fapta, cu sfatul său cel spre bine povățuitor.

Oamenii nici nu-l numesc altcum decât „domnul și mângâietorul nostru s. c. l....”

Acum la anul nou poporul său își zice:

Iartă-ți, Doamne, pe Șarcadi și-l odihnește, că ne lăsa biserici și școli bune edificate cu a lui ajutor.

Pe timpul lui Șarcadi, învățătorii din notariatul lui primeau la triluniu salariu din mâinile lui.

Am ales acum un notar, fiu de țeran din Selagiu, Teodor Sacots, sperând că știe ce-și serăcia, înse amar ne-am înșelat: El nu a putut locui în casele în care a șezut un Șarcadi 40 ani — ni-a silit cu cei mari, de am făcut casă cu 6000 florini — bani luați pe camătă; plătește țeranul — preoții și învățătorii noștri ei, sunt capre naintea dsale.

Îl sfătuim, să fie mai cu băgare de seamă la finuta sa; îi imprespetăm în memorie, că atunci când l-am ales, a recunoscut însuși că n'a meritat, dar ne așteptăm să o dovedească prin fapte!

Deocamdată atâta.

Unul pentru mai mulți.

Cel-ce a lovit pe baba, se duse la badea Miculă și-și spuse ce a pățit, cum a venit baba cu sacul să fure grâul și cum el văzându-o, a fugit la ea și a lovit-o astfel că îndată a murit. Îi spuse mai departe că a venit la D-Sa să-l roage ca să-l scoată din primejdie, că-și dă plata lui după tot anul adevărat 200 fl. Ca de obicei, badea Miculă și acum la început să c'am imbia, dar la urma urmelor să învoi. Primi cele 200 fl. după-aceea se duse și băgă pe baba într'uu sac, o puse pe umeri și să duse cu ea departe de sat într'un loc ascuns, unde era o fântână părăsită și aruncă pe baba în fundul acelei fântăni, ca după atâta oboseală să mai odihnească și ea, biata odihna de vecl.

După aceasta badea Miculă se întoarse acasă și cum avea cășigați 500 fl., doi purcei, slănină și pe de-asupra jumătate din „hrana” din porcii popii, a petrecut praznicul Crăciunului în pace, ba și după aceea a trăit boarește și dacă n'o fi murit, și astăzi trăiește.

Eu v'am spus, cât am știut.

Cine o știe mai lungă,

Fugă după ea s'o-ajungă!

Comlăuș.

Ioan Roșu,
învățător.

PARTEA ECONOMICĂ.

Publicațiuni diferite.*)

(Urmare și fine).

Dintre publicațiunile de interes, făcute de noi în cursul anului 1900, scoatem la iveală: rescriptul ministerial relativ la distribuirea prin minister în anul 1899 a 1828 tauri, 1148 ieri, 108 berbeci și 2924 cocoși, pentru prăsirea animalelor în comunele din cele 18 inspectorate districtuale; publicațiunea noastră despre animalele stricacioase; publicațiunea ministerială despre lăptăriile înființate în țeară; programele de esamene, ținute la economia de model a comitatului nostru; programul tirgului de vite de prăsila periodic al XI-lea, subvenționat de comitatul nostru; rescriptul ministerial, prin care pune în vedere, că în scopul studiării referințelor economice din stăinătate, a trimis în calitate de raportori economici, anume pentru referințele din Germania, Dania și Olanda, cu sediul în Berlin, pe consilierul ministerial Ieronim Molcomes; pentru Englitera și Franca, cu sediul în Londra, pe fostul deputat Andreiu György; pentru țările din Balcani, cu sediul în București, pe proprietarul Iulu Gaál; pentru Statele-Unite americane, cu sediul în Washington, pe Aloisiu Paikert, pe toți acestia cu chemarea de a studia mersul politicii economice și reformele introduse în economie și a servi cu cunoștințele lor Reuniunilor și particularilor.

Rescriptul despre nechemarea sub arme a rezerviștilor din clasa muncitorilor de câmp pe timpul aratului, sâmentului și a secerișului. Diferite publicațiuni despre posturi de brânzari etc. Instrucțiuni despre măsurile de luat contra muștelor de Hessa etc. etc.

Diferite afaceri.

Afacerea desființatei școale economice de model din Râșinari, pe care comitatul nostru o subvenționa cu 1600 cor., pentru anul trecut s'au conferit stipendii tinerilor Alexandru Măcelar din Mercurea, Nicolae Iancu din Mohu și lui Aurel Gosciug din Medias, primilor 2 pentru academia din Ungarisch Altenburg, ear' celui din urmă pentru școala economică din Medias.

Cu privire la cultura viilor, după-ce dorința noastră de a înființa o pepinieră de viță americană — nu s'a putut realiza, ne-am mărginit pe lângă a da sfaturi și instrucțiuni relative la stropi, ul viilor contra peronosporiei vitecole* cum și la procurarea de tulumbe.

Între cei-ce ne-au imbiat ajutoare bănești se numără și de astă-dată Onorabilul institut de credit și economii „Albina”, care ne-au oferit cel mai valoros sprijin moral se numără fără îndoială ziaristica noastră, care organ propriu, ne-a stat în toate afacerile cu multă prevenire la dispoziție.

Oaspele fioros: moartea nu ne-a cruțat nici în a. tr. Ea a secerat vieța membrilor noștri: Dionisie Tatu, paroch în Alțina; Ioan Necșa, capelan în Bungard; Oprea Petra învățător în Sibiel; Dr. Ioan Nemeș, avocat în Sibiu; Ioan Tatu, paroch în Țichindeal; Stefan Milea, notar emeritat în

* Din al XIII-lea Raport general al comitatului central al Reuniunii Române de Agricultură din comitatul Sibielului pentru anul 1900.

Tilișca; Nicolae Aleman, paroh în Topârcea, Ioan Danciu, protopop în Ofenbaia și Laurențiu Dulean, paroh în Oarda-de-jos.

Numărul membrilor noștri, conform consemnării de sub II. este 606, din cari fondatori 2, onorari 1, pe viață 10, ordinari 583 și ajutători 10. Constatăm cu vie plăcere, că membrul ordinar, parohul *Constantin Colțigel* din Certeghe (Munții-Apuseni), a achitat taxa pe 5 ani înainte.

Taxele dela membri au binevoit a le încasa și pentru a. tr. stimabili domni *primpretori* ai cercului *Sibiū, Seliște, Sas-Sebeș, Nocrich și Mercurea*, cărora se aducem și pe această cale mulțumitele noastre.

Agendele sale comitetul le-a rezolvat în 10 ședințe, în cari s'au luat 155 concluse, ear' la protocolul de esibite au intrat 274 piese.

Averea Reuniunii.

În anul 1900, conform rațiociniului, s'a realizat un venit de cor. 2.08.16, ear' cu restul casei din 1899 în sumă de cor. 3617.12, un venit de cor. 5625.28.

Din isvoarele proprii ale Reuniunii a încurs suma de 5014.28, ear' restul de cor. 611. — a încurs precum urmează: cor. 126. — e subvenția comitatului, respective a înaltului minister pentru prelegerile economice populare; cor. 200. — e ajutorul dela „Albina”; cor. 65. — e prețul tăurenciului vândut, tăurenciu revenit Reuniunii din prăsila viței dăruite membrului *George Bratu* din Tilișca; cor. 20. — este prețul orzului vândut și cor. 200. — e ajutorul dela comitat pentru expozițiile de vite.

Sumele dela intratele din rațiociniu în comparație cu budgetul dau următorul rezultat; s'a încasat mai mult ca preliminar, afară de titlul 1, la toate titlurile, și anume: la titlul 2 „Interese după depuneri” s'a încasat mai mult cu cor. 81.56; la titlul 4, „Venite extraordinare” cu cor. 111. — S'a încasat deci la aceste titluri mai mult ca preliminar cu cor. 142.56.

S'a încasat mai puțin ca preliminar la titlul 1 „Taxe dela membri” cu cor. 74.40. Aci să observă, că unele din taxele pro 1900 au intrat numai în cursul lunii Ianuarie a. c.

Din sumele investite în cărți și tipărituri s'au încasat cor. 8534.

Din comparațiunea sumelor dela eșutele din rațiociniu cu budgetul să constat, că pe lângă că nu s'a trecut nici la un titlu budgetul — s'au făcut economisări, afară de titlul 4 și 7, la toate celelalte. Specificând constatăm, că s'a cheltuit mai puțin ca preliminar la titlul 1. „Distribuire de sămințe” cu cor. 17.62; la titlul 2. „Cărți agricole” cu cor. 1. —; la titlul 3. „Intruniri agricole” cu cor. 115.50; la titlul 5. „Simbria servitorului” cu cor. 16. —; la titlul 6. „Spese de cancelarie” cu cor. 33.26; la titlul 8. „Distribuire de pomi altoiți” cu cor. 54.50; la titlul 9. „Tipărituri diferite” cu cor. 35.50; la titlul 10. „Pentru o vițea „Pinzgau” cu cor. 20. —; la titlul 11. „Pentru pepiniere” cu cor. 23.03; la titlul 12. „Spese neprevăzute” cu cor. 49.81 și la titlul 13. „Pentru mașini agricole” cu cor. 236.13. Peste tot șadar' la aceste titluri s'a spesat mai puțin ca preliminar cu cor. 592.35.

Spesele de cor. 126. — „Pentru prelegorile economice populare” precum s'a arătat mai sus, s'au acoperit de In. minister.

La fondul neatacabil s'a investit suma de cor. 2000. — în un scris fonciar „Albina”; la el au încurs cele

cor. 200. — ajutor dela „Albina”; a 4-a rată cu cor. 40. — solvită de membrul fondator „Cassa de păstrare din Seliște”, cum și interesele scrișorilor funciare și cele ale capitalului elocot la „Albina”. Astfel acest fond cu finea anului trecut consta din scrișuri fonciare în valoare de cor. 5500. — și din cor. 185.97, eși în libel, sau în total cor. 5685.07.

La fondul „A. Lebu” *espositiei anuale de vite* cum și la „fondul *espositiilor*” am adaus interesele cu cor. 3.66, respective cu cor. 19.43, fiind stare acestora la finea anului trecut cu cor. 84.22, respective cor. 446.55. Dispoziția comitetului de a adauge la acest din urmă fond și suma prisosită din prețul vitelor vândute cu cor. 739.69, s'a executat în a. c.

Averea totală în bani a Reuniunii constă din cor. 5685. fond neatacabil; cor. 84. 22 fondul de premii al expozițiilor de vite; cor. 446.55 fondul de premii al expozițiilor; cor. 739.89 prisos din prețul vitelor; cor. 200. — investit în acții ale fabricii de conserve „Transylvania” și cor. 987.40 în bani gata, sau în total din cor. 8143.83.

Varietăți.

Flica colonelului. În timpul bătliei dela Mühldorf, pe care o câștigă Ludovic de Bavaria asupra rivalului său *Frideric de Austria*, aripa principală a armatei bavareze începu de-odată să se retragă și fu așa copleșită de dușmani, încât Ludovic crezu că lupta este perdută.

Deodată un detașament de soldați începu să intoneze un cântec de război și însufleșii de acesta, soldații lui Ludovic năvăliră cu forțe îndoite asupra vrăjmașului.

În momentul acesta jură împăratul, că la caz dacă câștigă lupta, va zidi o biserică în memoria Sf. Cecilia, patroana muzicel.

După biruință își ținu jurământul. Biserica a fost zidită în cel mai scurt timp. Lipsea numai icoana din altar, care avea să reprezinte pe Sf. Cecilia.

În vremea aceea se afla la München un pictor vienez cu numele *Adrian Balzer* care era vestit în arta de a zugrăvi icoane frumoase pentru altar. Împăratul Ludovic vrea ca acesta să zugrăvească icoana Sf. Cecilia. De aceea trimise pe adjutantul său colonelul *baron Horm de Klosterburg*, ca să facă comanda.

Colonelul nu se prea pricepea în artă și când fu în fața pictorului, comandă acestuia în ton bruscat să facă icoana. Pictorul, un bărbat frumos și voinic, privi cu surprindere pe ciudatul colonel și-și întoarse spatele, plecând fără a scoate o vorbă.

Colonelul, deprins cu supunerea militară, crezu că afacerea este tranșată și se întoarse la Curte.

Așteptară câte-va săptămâni, dar pictorul nu se arată. Atunci fu trimis la el un camerier, care fiind politicos, pictorul declară că nu va lucra nimic pentru împăratul, dacă nu va elibera din închisoare pe iubitul său rege *Frideric*.

Când camerierul aduse împăratului acest răspuns, Săveranul se mâniă și acuză pe colonelul că i-a stricat toată treaba. Colonelul speriat se presintă împăratului, obligându-se pe onoare că în curs de o lună icoana va fi gata.

Împăratul uimit primi.

Colonelul atacă cu o ceată de călăreți pe pictorul, și-l răpi ducându-l în castelul *Klosterburg*, unde-l ținu într-o cameră zăvorâtă, unde îl sili să picteze icoana Sf. Cecilia.

Pictorul declară că nu va lua pensula în mână, chiar dacă ar sta închis în toată viața și va fi torturat.

Femeile scriitoare și litera „S”.

De multe ori s'a atras atențiunea asupra faptului că oare-care numere par a juca un mare rol în viața oamenilor. S'a observat oare vre-odată remarcabila influență a literei „S” asupra femeilor scriitoare?

Un redactor al revistei „Illustration” din Paris afirmă că soarta oferă o glorie literară numai femeilor al căror nume se începe cu litera „S”.

Șease sute de ani înainte de nașterea lui *Isus Christos* trăia o poetă a cărei glorie, cu toate că operele ei s'au perdut, a trăit veacuri întregi. Ea se numea *Sapho*.

O fraceză, misterioasă fică a *Pulcheriei de Foy Collan*, s'a căsătorit cu cavalerul *Berenger de Surville* și sub numele acesta și-a publicat frumoasele versuri, asupra cărora se născu o polemică atât de interesantă la începutul veacului al 19-lea.

Germanii au avut la începutul veacului al 17-lea pe poeta *Sibilla Schwarz*.

Scrisoile d-nei de *Sevingué* au fost publicate de d-na de *Simiane*. D-goara de *Scudery* și-a scris celebrele ei romane în timpul când d-na de *Sablé* a publicat maximele ei.

Încântătoarele memorii ale d-nei de *Staal* au devenit ca model în forma lor.

La începutul veacului al 19-lea existau în Franța două femei romaniere, cari erau la modă. Una se numea *Sophie Gray*, ear' cealaltă d-na de *Souza*, afară de acestea mai era cunoscută una cu numele de *Salma-Dyk*.

După aceea vin celebrele femei: d-na de *Staal* și *George Sand*.

În Anglia urmă după *Listres Smith*, *Maria Schelley*.

La congresul ultim pentru pacea din Paris s'au văzut îmbrășișându-se în public două scriitoare celebre, adică baroneasa de *Sutlinea* și d-na de *Severice*, între aplausele frenetice ale asistenței.

Estă încă numele acelor femei scriitoare ale căror nume începe cu litera S: *Anais Segalas*, *Mary Summer*, d-na *Staaflas*, *Sofia Laymonow Swetschine*, etc. *Iubita Săverană a României* și-a ales fericitul nume de *Carmen Sylva*. Cine nu cunoaște pe celebra scriitoare *Matilda Serrae*?

Se vede deci că litera „S” are o mare influență asupra scriitoarelor.

Cu barca pe mare. Patru spre-zece marinari italieni au fost aruncați de valurile mării în dreapta și în stânga, timp de 22 de ore, așându-se într-o barcă, până când, în cele din urmă, au fost luați pe vaporul „Citta di Genova”.

După cum se anunță din Roma, nenorociții erau niște naufragiați ai vaporului „Nemesis”.

„Nemesis”, în călătoria dela *Cadix* spre America de sud, a fost apucat de un ciclon teribil, așa în cât personalul, împreună cu căpitanul, au fost nevoiți să se salveze.

Cei patru spre-zece oameni, luptând cu cele mai mari lipsuri, au parcurs cu barca 1550 de mile geografice, până când vaporul „Citta de Genova” i-a luat și i-a transportat în Natal, de unde au fost repatriți de consulul italian.

Mortalitatea oamenilor. — În fiecare an, după cum spune o statistică, mor aproximativ 33 milioane de oameni, pe fiecare zi șadar 91533, pe oră 3730, pe minut 62 și unul la fiecare secundă.

Durata medie a vârstei omului este calculată asupra întregii populații a pământului cam de 35 ani. Trebuie însă să facem observațiunea că nu avem nici o cunoștință asupra duratei vârstei a unei mari părți din populația pământului.

A patra parte din oameni mor înainte de vârsta de 7 ani, jumătate înainte de 17 ani. Dintre 100000 persoane numai una singură a ajuns la vârsta de 100 de ani. Această statistică de mai sus spune că dintre 100 de oameni cari ajung la vârsta de 70 ani, 43 aparțin preoțimii și politiciii, 40 agriculturii, 33 din clasa muncitoare, 32 din armată, 29 fac parte dintre avocați sau ingineri, 28 profesori și numai 24 medici.

Petreceri.

Varadia, în 5/18 Ianuarie 1902.

Reuniunea de cântări gr. or. rom. din Varadia a arangiat în ziua de Crăciun seara un concert înprunat cu teatrul, cara a succes pe deplin în toate privințele. Coriștil și Coristele îmbrăcați în pitorescul costum național și așezați în ordie frumoasă au făcut impresiunea cea mai plăcută. — Toate punctele programului producțiunii sub conducerea harnicului și desterului dirigent *Paul Farca* au fost cu atâta precisiune executate, cât în urma aplauselor frenetice spre a satisfice dorinței onor. public atât de însufleșit au trebuit să mai cânte o piesă afară de program.

A urmat apoi două piesă teatrale „*Intăiu: „Idolu ia țără”* (într'un act). Apoi „*O Sămbătă norocoasă*” (dramă populară în 4 acte de I. V.) al căror succes încă merită toată lauda. Persoanele diletante, coriști și coriste, și-au interpretat zorurile foarte bine, cu deosebire coristele; *Elena Farca*, *Petra Mișu*, *Elena Melina*, și *Floarea Lațico*, s'au achitat în modul cel mai plăcut, la prim loc menționata *Elena Farca* chiar a excelat în rolurile ei grele.

Oncore corului acestuia, care a știut procura publicului numărös momente atât de plăcute între multele griji zilnice ale vieții; ear comuna Varadia numai mândri să poate cu un astfel de cor.

După producțiunea a urmat jocul, care a durat până în zori de zi cu multă animație.

Cătră succesul moral, cel material, a fost satisfăcător. Venitul brut e peste 180 coroane. *Un participant.*

DE ARĚNDAT.

O frumoasă moșie de arăndat în opidul *Zlatna*, com-tatul *Alba-inferioară*, a rămas de eredit lui *Stefan Tanislav Crăsnic*. Moșia constă din case, clădiri economice, grădini de legumi, pomi, curcuziște, fânături, pășunat etc. și isvor de scaldă, limpede ca cristalul, cum rar se mai poate afla undeva. Toate acestea sunt într'un complex îngrădite, pe care pe lângă productul locurilor s'ar putea ținea și 40—50 capete de vite și vre o 200 de oi, ear isvorul e astfel aranjat, că din el curge pe cisterne drept în casa așa necesară la economia casei. Pe lângă toate acestea edificiul are și licență de negustorie mică (greialere) Deoarece eredit acestel frumoase moșii sunt așezați prin alte comune, unii chiar prin alte comitate care își au oficiu lor, moșia e de dat în arăndă, ceea-ce prin aceasta se aduce la cunoștință: două-trei familii de economi români onestii și srguincioși ar putea trăi cinstit din venitele acestei moșii să se adreseze dlui *Milimon Plaste* emirnat pretor și notar cercual în *Zlatna* (*Zalatna*) *Alsófehértógye*, mai amintindu se că scaldăle care ar putea fi reparate cu cel mult 20—30 coroane încă pot aduce venit anual de vre o 200 coroane. În fine se observă, că pe lângă amintitele realități, este și pădure de stejar, fag etc. etc. care e aproape de casă și se poate conta la 20 metri de lemn la an, toate acestea se dau cu prețuri foarte moderate.

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea seratei festive ținută la 2/15 Decembrie a. c. în memoria marelui arhieru *Andrei Baron de Saguna*, au încurs următoarele oferte benevoale, pentru fondul corului bisericii gr. or. române din loc: *Dela I. P. S. S. dl Mitropolit Meșianu* 15 cor., *dl Dr. Alexandru Mocsonyi* 10 cor., *dl Dr. Iosif Gall* 40 cor., *dl Gheorghe Ioanovici* 40 cor., *dl Iuliu Pașcariu* 30 cor., *dl Victor Cucurano* consul general al României 10 cor., *dl Iosif Pop* 5 cor., *dl Gheorghe Serb* 40 cor., *dl Ioan Mezei* 10 cor., *dl Silviu Suciu* 10 cor., *dl Gheorghe Radulescu* 10 cor., *dl S. Margaritescu Grecianu* 10 cor., *dl Dr. Victor Cupșa* 10 cor., *dl Ghenadie Bogoevici* 10 cor., *dl Ioan Porușiu* 2 cor., *dl Locotenent Blăndu* 2 cor., *dl Sublocotenent Anton* 2 cor., *dl A. Banciu* 2 cor., *dl inginer Sardu* 2 cor., *dl 2 cor.*, *dl Ioan Perin* 1 cor., *dl Gheorghe Zărie* 1 cor., *dl Ioan Lupăș* 1 cor., *dl Filip E. Mihai* 2 cor., *dl Arel Marcu Boldovină* 1 cor.

Marinimșilor donatori li-se aduce respectuoasă mulțumită.

Budapesta, 17/30 Decembrie 1901.

G. Popescu. G. Domulescu.
dirigent. casier.

Congregație. Adunarea generală a Congregației comitatului Arad e convocată pe Luni, în 27 Ianuarie st. n. 1902.

Obiectele acestei adunări fiind de însemnătate pentru toți Români, sunt poftiți toți membrii români ai reprezentanței comitatense, să participe negreșit la această adunare.

SERBAREA BOBOTEZEI ÎN BUCUREȘTI.

Duminecă, 6/19 Ianuarie curent, ziua botezului mântuitorului, s'a sărbătorit în București, cu ceremonialul obișnuit.

M. S. Regele, însoțit de dl colonel aghiotant Mavrocordat, a plecat dela Palat la orele 11^{1/4}, într-o trăsură deschisă, înhamată de un escadron de gendarmi călari. La orele 11^{1/2}, Majestatea Sa a ajuns la locul de pe cheul Dimboviței, unde prin îngrijirea primăriei se ridicase un frumos pavilion închis, împodobit cu drapel și verdeț de brad, și unde a avut loc sfințirea apelor.

Pe tot parcursul cortegului regal, casele erau împodobite cu drapel, iar pe strade staționa o mulțime enormă, care saluta cu respect și dragoste pe augustul nostru Suveran.

M. S. Regele a fost întâmpinat la sosire, la intrarea pavilionului, de AA. LL. RR. Principele Carol și principesa Elisabeta, de d-nii miniștri, înalți demnitari ai Statului și Casa Sa Militară, iar înăuntru de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, care prezintă Majestatei Sale Evanghelia și Crucea.

La intrarea pavilionului, se aflau așezată un mare număr de ofițeri ai garnizoanei, cari nu se aflau sub arme și de rezervă, în mare ținută.

Oficiul divin a fost celebrat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, încunjurat de înaltul cler. Pe lângă persoanele oficiale asistă la sfințirea apelor, gardele cu drapel, ale detașamentelor de trupe, prezente la paradă.

În momentul învierii Sf. Crucii, tunurile de pe dealul Spirii au tras 101 salve.

După stîrșitul ceremoniei, M. S. Regele la braț cu I. P. S. S. Mitropolitul Primat; A. S. R. Principele Ferdinand cu P. S. S. Arhiepiscopul Pimen, A. S. R. Principesa Maria cu Principele Carol și Principesa Elisabeta, urmați de numerosa asistență, au mers la malul râului, unde au asistat la asvîrlirea în apă a Sf. Crucii.

Fericitul, care scoate crucea din apă, este tot același de anul trecut și de mulți ani înapoi. El primește bine-cuvîntarea înaltului Prelat și o frumoasă recompensă.

Majestatea Sa, încunjurat de Principii și de întreaga asistență, a primit pe cheu în fața pavilionului, defilarea trupelor, cari se aflau înșirate pe cheul drept al Dimboviței.

Parada a fost comandată de dl general Tell.

În timpul defilării, I. P. S. S. Mitropolitul Primat stropsea cu aghiasmă trupele.

După terminarea paradei, M. S. Regele se urcă în trăsură cu A. S. R. Principele Carol și Principesa Elisabeta și se întorc, cu același ceremonial, la Palat.

Ca și la venire, numerosul public de pe strade a salutat cu respect și iubire pe Majestatea Sa și pe Altețele Lor Regale.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Ianuarie n. 1902.

Știri personale. Jovi la orele 12 au plecat din Arad iubii artiști, d-na Maria Dima și d-nii D. Popovici și G. Dima. La gară i-au petrecut doamna Vuia cu domnișoarele, d-na Miclea cu d-șoara, d-na Paulina Pop, d-na Lucreția Bussu Șirianu, d-șoarele: Cornelia Mușiu, Hortensia și Tulița Bogdan; d-nii: M. Veliciu, V. Goldiș, Russu Șirianu, Dr. Liviu Tămășdan, Dr. Iuliu Mera, Dr. St. C. Pop, Dr. Epaminonda Lucaciu.

Despărțirea a fost nu se poate mai cordială.

Iubiții noștri oaspeți s'au dus la Oravița, unde vor concerta mâine seară și după toate probabilitățile, d'acolo vor merge la Fănciova și apoi la Oradea-Mare, unde cu multă stăruință au fost rugați să concerteze.

Un nou dar. Din Oradea-Mare ni-se anunță, că excelența Sa vrednicul episcop Pavel a dăruit 150 mii coroane pentru zidirea unui nou edificiu pe seama seminarului și internatului gr.-cat. român din Oradea.

Fundațiuni. „Tribuna“ scrie la 22 Ianuarie: Ei a fost înmormântarea regretatului Demetriu Muntean, sub-jude în pensiune. Decedatul a lăsat 20 mii de cor. bisericii române din Brad (lângă Sibiu), 4 mii cor. școlii rom. de acolo iar 12 mii cor. meseriașilor români ca fond de stipendii, fiind preferiți cei din Munții-Apuseni.

„A magyar faló popa“. — Sub acest titlu ziarele maghiare aduc știrea că, preotul George Ardelean din Sătmăr, (pretins „maghiaro-fob“, pentru-că n'a lăsat pe credincioșii săi să cânte unguerește în biserică) aici până acum n'a fost pedepsit pentru „trădarea“ le-a săvîrșit.

Causa, pentru care părintele a scăpat de judele de instrucție ar fi, că înmanuatorul astelor oficioase a fost mituit și n'a dus părintelui citația. De aceea s'a pornit acum cercetare încontra înmanuatorului. Arpád poate deci dormi liniștit în mormânt!

Avis. Cu începerea numărului viitor dublu (de Duminecă), am luat măsuri ca fiecare număr să fie ilustrat (cu chipuri). Aceasta în urma dorinței ce ni-s'a arătat din partea cititorilor cari țin ca țărâna noastră să fie cât mai tare îndulcită și atrasă la citirea folositoare a foilor.

Dar pentru biserică Vătuva doamna Șerban din Lipova a dăruit bisericii noastre gr. or. rom. din Pauls, un policandru în valoare de 120 c. r. pentru care faptă maritimă, pe lângă mulțumită, îi dorim 11 zile de zile de fericire. Zamfir Conopan, paroch gr. or.

La masa studenților din Brașov binevoit dl Ion Bidu, comerciant în Brașov, a contribuit cu ocaziunea zilei sale onomastice suma de 10 cor. — Marin mosul demn contribuitor în numele celor, ce vor beneficia de rodul sumei, primească cea mai caldă mulțumită. Pentru comisiunea admin. Vasile Boneu, profesor.

Hymen dl George Rista, învățător în Rădănești, se va cunună cu d-șoara Măricara Nicol, la 13/26 Ianuarie a. c. în biserică din Lipova.

O Româncă împușcată de un Jidov. În comuna Belinț (Banat) frumoasa fată a lui Damaschin Popescu, cu numele Maria, întreținea relațiune cu jidovul Leopold Rosenberg. De câte-va zile fata rușinându-se de acest fapt de două ori rușinos, a rupt relațiile cu Jidovul. În ziua de 17 Ianuarie Rosenberg a descărcat un glonț de revolver asupra fetei, împușcându-o în cap fata a rămas moartă pe loc, Rosenberg a fost arestat și dat pe mâna procurorului din Timișoara.

Boboteaza în Viena. Dela venirea d-lui preot militar Pavel Boldea la Viena să serbează acole sf. Botez al Domnului în tot anul cu mare solemnitate. Despre serbarea din anul acesta aduc toate foile vieneze rapoarte detaiate. La serbare au asistat mulți membri ai coloniei române și ai „Românelor June“ și multă lume străină, asupra căreia au făcut frumoasele noastre ceremonii o impresie adâncă. Dintre coriștii români ai regimentului 43 s'au distins mai mult suboficerii Ionescu din Japalnic și Barbu din Bocșa română, „Deutsches Volk-sblatt“, „Reichswehr“ și mai multe ziare vieneze, raportează în mod foarte simpatice despre această serbare.

Reproducem despre serbarea aceasta următoarele, după „Reichswehr“ (Nr. 2854 din 20 Ian. 1902): „În decursul serviciului divin și al botezului a făcut onorurile militare o companie a Reg. 62 sub comanda căpitanului Francisc Stökl și cu musica militară în mare ținută. În prezența colonelului Svetozar Davidov de Ilancea, comandant al Reg. 8 de Ulani, au asistat la serviciu divin aproape 3000 soldați gr.-or. aparținătorii regimentului 23, 43 și 62, al regimentului bosniac herțegov. 1 și 4, precum și al Reg. 8 de ulani și 4 de husari. Au mai asistat la serbare mulți ofițeri, funcționari militari și elevi. După serviciu a rostit dl preot militar P. Boldea un discurs eminent patriotice în limba română și sârbescă, implorînd binecuvîntarea lui Dumnezeu asupra Impăratului. După acest discurs s'a cântat imnul împăratesc în limba română și sârbescă. În decursul s. liturgiei au cântat responsoriile corul reg. Nr. 43 în limba română și corul reg. 1 și 4 bosn.-herț. în limba sârbescă.“

Necrolog. Subscrișiți cu inima frântă de durere, adăcem la cunoștința tuturor rudeniilor și conecșilor, că prea iubitul nostru tata, ginere, cumnat și frate Ioșif Neagoe, paroch gr. ort. în Rmeș, după scurte suferințe, împărțit fiind cu sântele taine, a adormit în Domnul Sâmbătă, în 5/18 Ianuarie 1902, în etate de 53 ani și al 6-lea an al văduviei. Rămășițele pămîntești ale prea iubitului nostru defunct se vor așeza spre vecinica odihnă Marți, în 8/21 Ianuarie a. c. la 1 oară după amiază în cimitirul bisericii gr. ort. din Cetea. Fie-I țărâna ușoară și memoria binecuvîntată! Cetea, în 6/19 Ianuarie 1902. Ioan Neagoe, cleric, ca fiu. Sofia Lasló preoteasă văduvă, ca soacră. Ioan Neagoe, paroch în Geomal, ca frate. Anna Cetean n. Neagoe, ca soră. Irena Hontes, paroch gr. orient. în Oena și acșia. Victoria Hontes n. Lasló, ca cumnată, cu fiu Ioan, Marți, Victoria. Aurora, Elisaveta, Lucreția, Corneli și Elena, ca nepoți.

— În ziua din 5/18 Ianuarie a. c. adăcăm în șjanul „Bobotezei“ a reposedat tinera preoteasă română Victoria Monșia născ. Cimponeriu, din comuna Corb și; și prin de căderea ei, soartea g. au a cercat pe preotul: Corneliu Monșia din Corb și și Ioșif Cimponeriu din Petriș. Primul și a pierdut pe iubita sa soție, iar al doilea, pe mult iubită sa fiică și îngrijitoare la bătrânețe. Decedata fiind dăruită cu rară blîndețe și cu multe calități eminate a posedat nu numai iubirea soțului și a părintelui său, ci și a căștigat. — deși încă tânără — încrederea iubirii, și stima tuturor, cari au cunoscut-o. Dovadă despre aceasta a fost imposantă ei înmormântare la care s'a grăbit o lume întregă de public spre a o petrece în ultima sa cale. În mormântarea s'a făcut la 7/20 Ianuarie din casa părintească din Petriș, cu servirea sfinței liturgii prin preotul: Ioan Popovici din localitate, Alexiu Vesalon din Ilteu și Petru Vesa din Roșie, iar responsurile liturgice s'au dat alternativ de corurile bisericesti din Petriș și Seștiște, cari coruri în ținutul acela fac frumoase serviciile la deșteptarea simțului religios în popor. Cântările funebre s'au cântat de învățătorii cercului. Cuvîntarea fu nebrăz, rostită de preotul pontificat Ioan Popoviciu a stors lacrimi din ochii celor prezenți; iar momentul, când preotul, în numele reposedatei, zice ultimul adio moșului decedatului veteranului preot Ioan Cimponeriu din Roșie, care pătruns de adâncă durere sta lucrînd lângă sicriul ce conținea trupul răcit a preiubitului sale nepot, a fost atât de jalnic, încât în adâncă tăcere nu se auzia decât suspine, țipete de durere

și din ochii tuturor se văseau lacrimile. Moșului, părintelui și soțului tristat trimițându-le condolență le zicem: aflați mângâiere în odrasla rămasă de decedată, în micul Victor; el să vă fie predilecțiunea și mângâierea: ear pe reposedata, bunul Dumnezeu să o așeze în lăcașurile dreptilor și să-I fie țărâna ușoară. — Un participant.

Comassare cu vîrsare de sînge. În comuna Idici (Murăș Turda) o jumătate de oră dela S. Răghin, s'a întemplat Sâmbăta trecută vîrsare sînge. Locuitorii acestei comune sunt Sași și Români. Proprietarul K'oss Gheorghe avînd de gînd să zidească aici o mare fabrică de spirit, a casrut comasarea. Poporul a protestat — însă fără rezultat. Sâmbăta a esit la fața localului judecătorului de tribunal Horváth Miklós, însoțit de fiolgăbirul Nyárády Carol, pentru completarea procedurii. Poporul împotriva se la procedură, gendarmii au împușcat în popor și au căzut morți 4 inși, 6 au fost răniți grav și 3 ușor.

„Din Liturgica bisericii ort. române“ manual cu ilustrații — pentru școlile medii și populare, a esit de sub tipar și se poate procura dela Administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului“. Prețul unui exemplar 60 fileri plus porto postal 5 fileri.

POSTA REDACȚIEI.

Costa Fenescu, Ciclova. Am traduce și publica bucurosi în foaie acel regulament, dar el nu interesează decât pe băieți, cari și de alt-fel știu acele regule.

„Dela marginea Bihorului“ se va publica în Nr ul viitor.

Zah. Lațco, preot Presupunînd chiar că ai dreptate, odată afacerea fiind rezolvată de forul competent, de consistor, nu este motiv ca noi să publicăm o polemică și acte pentru o cauză care nu interesează pe publicul mare. Alte lucruri de interes obșteșc publicăm cu plăcere.

V. Sîrbu, Leucugești. Pentru azi a sosit țărziu. Se va publica în numărul viitor.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului în Arad, 23 Ianuarie.

Spirit rafinat, vînzare mare	. 118.—
„ „ mică	. 120.—
„ brut vînzare mare	. 116.—
„ „ mică	. 119.—
100 chilograme borhot uscat	. 12.80.—13.—

Bursa de grîne din Arad.

50 chigr. grâu pe Aprilie	cor. 9.25—9.26
„ „ sîcără pe Aprilie	„ 7.79—7.80
„ „ ovăș pe Aprilie	„ 7.49—7.50
„ „ porumb pe Maiu	„ 5.39—5.40
„ „ grâu pe Octomvrie	„ 8.40—8.41

Prețul grînelor înmagazinate (per 50 chigr.)

Grâu urg. de Tisza (greut. 76) c.	9.05—9.20
„ „ „ (greut. 80)	„ 9.45—9.60
„ „ Banat (greut. 76)	„ 8.90—9.10

Fiața de porci din Steinbruch (Kobánya).

Negoțul cu porci grași e neschimbat. Prețul porcilor bătrani grași (ungurești), perechea în greutatea peste 400 chigr. 92—93 fileri chilogramul. Porci grași tineri, perechea în greutate peste 320 chigr. se vinde cu 90—92 fileri chilogramul. Porci sîbîști, perechea până la 250 chgrame se vinde cu 88—90 fileri chigramul.

Editor Aurel Popovici Barcianu.
Red. respons. Ioan Russu Șirianu.

Insertiuni și reclame.

Radu Ursu

recomandă publicului român din loc și provincie atelierul de 697 1—

tuns, ras și fresat

și ori-ce alte servicii sanitare permise de lege aparținătoare la acest ram de industrie. Îndeosebi recomandă onoratei preoștii cunoștințele sale speciale întru dresura rituală a părului, mustețelor și a bărbii se află în strada Deák-Ferenz (Hotel „Vass“) serviciu prompt cu comoditate și gust. Afară de aceasta recomandă magazinul său de pudră, săpun și diferite soiuri de parfumării.

Asociațiunea de economii și ajutor din Ghiroc.

Convocare.

Domnii membri ai „Asociațiunei de economii și ajutor din Ghiroc“, prin aceasta se convoacă la

a IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în **12 Februarie (30 Ian.) 1902**, în sala școlii a IV-a gr. or. rom. din Ghiroc, la **2 ore p. m.**

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunei despre cursul afacerilor în anul 1901.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Presentarea bilanțului și a propunerii asupra venitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunei și remunerațiunei funcționarilor.

5. Alegerea direcțiunei pe un period de 3 ani.
6. Alegerea comitetului de supraveghere pe 1 an.
7. Exmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
8. Eventuale propunerii.

Ghiroc, la 19 Ianuarie n. 1902.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului.

Active			Pasive		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
1. Cassa în numerar	74	41	1. Capital acționar încurs	9574	08
2. Cambiul escomptate	11.529	—	2. Depuneri	279	62
3. Spese de fondare	Cor. 255.—	—	3. Fond de rezervă	1035	69
Amortisare	85.—	170	4. Profit curat	894	02
4. Mobiliar	15.—	—			
Amortisare	5.—	10			
	11.783	41		11.783	41

Contul de Profite și de Perderi.

Eșite			Intrate		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
1. Interese după depuneri	18	12	1. Interese de escompt	774	32
2. Contribuțiune directă și aruncuri	129	04	2. Provisiuni	387	16
3. 10% după interese de depuneri	3	75	3. Interese de întârziere	21	12
4. Chirie	50	—	4. Competință de scris	88	20
5. Amortisare din spese de fondare	85	—			
6. Amortisare din mobiliar	5	—			
7. Spese diverse	85	87			
8. Amortisare	894	02			
	1270	80		1270	80

Ghiroc, la 31 Decembrie 1901.

Francisc Metzger m. p.,
președinte.

Atanasiu Balcu m. p.,
director executiv.

Vasile Avramuțu m. p.,
cassar.

Lazar Cărbunariu m. p.,
Ioan Stoia m. p.,

Ioșif Gaiția m. p.,

Ioan Rugia m. p.,
George Rotariu m. p.,
membri direcțiunei.

Titus Miu m. p.,

Nicolae Gaiția m. p.,

Trifu Rugia m. p.,

Confrontându-se cu registrele principale și auxiliare s'au aflat exacte.

696 1-1

Ghiroc, la 19 Ianuarie n. 1902.

Bostoc Miu m. p.,

Ioșif Bulbaștu m. p.,

Trifu Andrașiu m. p.,
membri comisiunei supraveghetoare.

Nicolae Agu m. p.,

Aurel Coandă m. p.,

„VICTORIA“
institut de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acți: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei depuneri până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

687 5—

Direcțiunea institutului.

Cu toată onoarea imi iau voia a înștiința p. t. public,
că luând în întreprindere

BERERIA TEATRULUI

am deschis-o

și zilnic pun în consumație bere proaspătă regească un pahar 8 cruceri, de asemenea vând vin producție proprie, un litru 36 cruceri.

Bucătărie excelentă, vipt cu luna, preț moderat.

Ca Român rog sprijinul prea onoratului public.

Cu toată stima

Nicolae Gavrilote,

restaurateur.

687 5-10